

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง อาเซียนสัญจร: การประเมินประสิทธิภาพ
และข้อเสนอแนะเชิงมาตรการ

จัดทำโดย นายจุลวัฒน์ นรินทรานุกร ณ อัยุทยา
รหัส 6015

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 6 ปี 2557
สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ
ลิขสิทธิ์ของกระทรวงการต่างประเทศ

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง อาเซียนสัญจร: การประเมินประสิทธิผล
และข้อเสนอแนะเชิงมาตรการ

จัดทำโดย นายจุลวัฒน์ นรินทรานุกร ณ อัยรยา
รหัส 6015

หลักสูตรนักรับราชการทูต รุ่นที่ 6 ปี 2557
สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ
รายงานนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคลของผู้ศึกษา

เอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคลนี้ อนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารการทูตของกระทรวงการต่างประเทศ

ลงชื่อ.....
(เอกอัครราชทูต สุจิตรา หิรัญพฤษภ์)
อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชูเกียรติ พันธ์พรประสิทธิ์)
อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พลอย สืบวิเศษ)
อาจารย์ที่ปรึกษา

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การเตรียมความพร้อมของทุกภาคส่วนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 เป็นสิ่งสำคัญที่รัฐบาลที่ผ่านมากำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งของนโยบายการต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

กรมอาเซียนได้ริเริ่มโครงการ “อาเซียนสัญจร” ภายใต้นโยบายการทูตสาธารณะ (Public Diplomacy) ของกระทรวงการต่างประเทศตั้งแต่ปี 2552 เพื่อสร้างความตระหนักรู้และเพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ทุกภาคส่วนเกี่ยวกับอาเซียนและพัฒนาการต่าง ๆ ตลอดจนประเด็นที่เป็นประโยชน์และผลกระทบจากการเชื่อมโยงกันอย่างใกล้ชิดภายใต้ความร่วมมือในกรอบอาเซียน

กิจกรรมอาเซียนสัญจรเป็นการดำเนินงานเชิงรุกโดยการนำคณะผู้บริหารและเจ้าหน้าที่กรมอาเซียนไปจัดกิจกรรมในจังหวัดต่าง ๆ เพื่อประชาสัมพันธ์และให้ความรู้เกี่ยวกับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนแก่กลุ่มเป้าหมาย ทั้งที่เป็นบุคลากรในหน่วยงานภาครัฐ ผู้ประกอบการในภาคเอกชน และผู้สนใจทั่วไป รวมทั้งเยาวชนที่เป็นนักเรียนในระดับอนุบาล-ประถมศึกษา ประกอบด้วยการจัดการเสวนา และการพบปะกับหน่วยงานในระดับท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ และการจัดการแข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับอาเซียนในระดับเยาวชน

รายงานฉบับนี้ได้ศึกษาทบทวนการจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจรในปีงบประมาณ 2557 ที่ผ่านมามากที่สุด จำนวน 7 ครั้ง ได้แก่ การจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจรที่ 1) จังหวัดอุดรธานี (8-9 พฤศจิกายน 2556) 2) จังหวัดเชียงราย (3-5 มกราคม 2557) 3) จังหวัดน่าน (26-28 มกราคม 2557) 4) จังหวัดอุบลราชธานี (16-18 กุมภาพันธ์ 2557) 5) จังหวัดราชบุรี (25-27 มีนาคม 2557) 6) จังหวัดระนอง (23-24 เมษายน 2557) และ 7) จังหวัดขอนแก่น (19-20 พฤษภาคม 2557) โดยมุ่งตอบคำถามหลักต่อไปนี้

- 1) กิจกรรมอาเซียนสัญจรสามารถเพิ่มระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนให้แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้หรือไม่ อย่างไร
- 2) กิจกรรมอาเซียนสัญจรเปิดโอกาสให้กรมอาเซียนได้รับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้หรือไม่ อย่างไร
- 3) กิจกรรมอาเซียนสัญจรช่วยในการพัฒนาความสัมพันธ์และเสริมสร้างเครือข่ายระหว่างกรมอาเซียนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัดต่าง ๆ ได้หรือไม่ อย่างไร
- 4) กิจกรรมอาเซียนสัญจรได้บรรลุเป้าหมายในการมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมในแต่ละครั้งจำนวน 400-500 คนหรือไม่ อย่างไร

รายงานฉบับนี้ได้ศึกษาข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของกรมอาเซียน ตลอดจนผู้ประสานงานในพื้นที่ในการจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจรในแต่ละจังหวัด รวมทั้งข้อมูลที่ได้จากการออกแบบสอบถามเพื่อสำรวจความเห็นของกลุ่มตัวอย่างของผู้เข้าร่วมกิจกรรมอาเซียนสัญจร โดยพบว่า กิจกรรมอาเซียนสัญจรที่ผ่านมามีประสบความสำเร็จในระดับหนึ่งในการบรรลุเป้าหมายทั้งในเชิงคุณภาพ (ข้อ 1-3) และเชิงปริมาณ (ข้อ 4) ข้างต้น

รายงานฉบับนี้พบว่า ระดับความตื่นตัวเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของผู้เข้าร่วมกิจกรรมอาเซียนสัญจรคือปัจจัยหลักที่กำหนดระดับความสำเร็จในการบรรลุเป้าหมายข้างต้น โดยผู้ที่มีระดับความตื่นตัวสูงมีแนวโน้มจะได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและเห็นประโยชน์ของกิจกรรมอาเซียนสัญจรน้อยกว่าผู้ที่มีระดับความตื่นตัวต่ำ เนื่องจากผู้ที่มีระดับความตื่นตัวสูงอาจมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนสูงอยู่แล้ว ดังนั้น การคัดเลือกจังหวัด/ กลุ่มเป้าหมายในการจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจรในอนาคตจึงควรมีหลักเกณฑ์ที่นำปัจจัยดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาด้วย อาทิ ควรเลือกจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจรในจังหวัดที่ยังมีระดับความตื่นตัวต่ำ หรือโดยที่การศึกษาในรายงานฉบับนี้พบว่า กลุ่มนักเรียน/ นักศึกษาและผู้มีอายุระหว่าง 20-30 ปีคือกลุ่มที่มีระดับความตื่นตัวเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนต่ำที่สุด การจัดกิจกรรมเสวนาในอนาคตจึงน่าจะมีการปรับเปลี่ยนจากการจัดเสวนาสำหรับบุคคลทั่วไปที่สนใจเป็นการจัดตามมหาวิทยาลัย/ สถาบันการศึกษาต่าง ๆ โดยมีนักศึกษาเป็นกลุ่มเป้าหมายหลัก เป็นต้น

นอกจากนั้น รายงานฉบับนี้ยังได้เสนอแนวทางต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจรให้มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อาทิ การจัดกิจกรรมในลักษณะการประชุมเชิงปฏิบัติการ (workshop) ที่เน้นการระดมสมอง เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมการเสวนาได้ตั้งคำถามหรือแสดงความคิดเห็นมากขึ้น การส่งข้อมูลข่าวสารให้แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมอาเซียนสัญจรอย่างต่อเนื่องผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น e-newsletter และสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์และเสริมสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานในจังหวัดต่าง ๆ การใช้วิธีการเกณฑ์นักเรียนจากหลายโรงเรียนมาเข้าร่วมกิจกรรมพร้อมกันแทนการเลือกจัดกิจกรรมที่โรงเรียนใดโรงเรียนหนึ่งเพียงแห่งเดียวในการจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจรแต่ละครั้ง ซึ่งจะก่อให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้เงินงบประมาณมากกว่า และการประชาสัมพันธ์เชิญชวนกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมการเสวนาในรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้น รวมถึงการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อให้สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายในวงกว้างขึ้น และสามารถดึงดูดให้มีจำนวนผู้เข้าร่วมการเสวนาเพิ่มขึ้น เป็นต้น

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำรายงานการศึกษาส่วนบุคคล (Individual Study: IS) ฉบับนี้ จะไม่สามารถสำเร็จ ลุล่วงไปได้ หากไม่ได้รับความอนุเคราะห์จากคณะอาจารย์ที่ปรึกษาทั้ง 3 ท่าน กล่าวคือ เอกอัครราชทูต สุจิตรา หิรัญพลกษั ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชูเกียรติ พันัสพรประสิทธิ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พลอย สืบวิเศษ คำแนะนำและข้อวิจารณ์ที่มอบให้เป็นประโยชน์และมีคุณค่า อย่างยิ่งต่อการจัดทำรายงานฉบับนี้

ขอขอบคุณอาจารย์ที่ปรึกษาทุกท่านที่ให้ความกรุณากับผู้ศึกษาตลอดการอบรมและ ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการที่เกี่ยวข้องที่ได้ร่วมมือกันให้การอบรม หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 6 นี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดี

จุลวัจน์ นรินทรางกูร ณ อยุธยา
สิงหาคม 2557

สารบัญ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ง
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญแผนภูมิ	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ภูมิหลังและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำถามการศึกษา	3
1.3 วัตถุประสงค์	4
1.4 ขอบเขตการศึกษา วิธีการดำเนินการศึกษา และระเบียบวิธีการศึกษา	4
1.5 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา	4
1.6 นิยามศัพท์	5
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 แนวคิดทฤษฎี/วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
2.2 สรุปกรอบแนวคิด	8
บทที่ 3 ผลการศึกษา	9
3.1 ประชากรในการศึกษา	9
3.2 กลุ่มตัวอย่าง/จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม	10
3.3 ระดับความตื่นตัวเกี่ยวกับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน	11
3.4 การประเมินเป้าหมายเชิงคุณภาพ	13
3.5 การประเมินเป้าหมายเชิงปริมาณ	26
บทที่ 4 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	30
4.1 สรุปผลการศึกษา	30
4.2 ข้อเสนอแนะ	31
บรรณานุกรม	34
ภาคผนวก	35
ก แบบสอบถามสำหรับบุคคลทั่วไป	36
ข แบบสอบถามสำหรับอาจารย์/บุคลากรของโรงเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม	39
ประวัติผู้เขียน	42

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	จำนวนประชากรในการศึกษา	9
ตารางที่ 2	ช่องทางการประสานงานและงบประมาณการจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจร	27

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่ 1	ระดับความตื่นตัวจำแนกตามจังหวัด	11
แผนภูมิที่ 2	ระดับความตื่นตัวจำแนกตามช่วงอายุ	12
แผนภูมิที่ 3	ระดับความตื่นตัวจำแนกตามอาชีพ	12
แผนภูมิที่ 4	ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้ความเข้าใจที่เพิ่มขึ้นกับระดับความตื่นตัว	14
แผนภูมิที่ 5	ระดับความรู้ความเข้าใจที่เพิ่มขึ้นจำแนกตามจังหวัด	15
แผนภูมิที่ 6	ระดับความรู้ความเข้าใจที่เพิ่มขึ้นจำแนกตามช่วงอายุ	15
แผนภูมิที่ 7	ระดับความรู้ความเข้าใจที่เพิ่มขึ้นจำแนกตามอาชีพ	16
แผนภูมิที่ 8	ความสัมพันธ์ระหว่างความเห็นเกี่ยวกับโอกาสในการแสดงความคิดเห็นกับระดับความตื่นตัว	17
แผนภูมิที่ 9	ความเห็นเกี่ยวกับโอกาสการแสดงความคิดเห็นจำแนกตามจังหวัด	18
แผนภูมิที่ 10	ความเห็นเกี่ยวกับโอกาสการแสดงความคิดเห็นจำแนกตามช่วงอายุ	18
แผนภูมิที่ 11	ความเห็นเกี่ยวกับโอกาสการแสดงความคิดเห็นจำแนกตามอาชีพ	19
แผนภูมิที่ 12	วิธีการเปิดโอกาสให้นักเรียนที่เข้าร่วมการแข่งขันตอบปัญหาได้สอบถาม/แสดงความคิดเห็น	20
แผนภูมิที่ 13	วิธีการเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมการเสวนาได้สอบถาม/แสดงความคิดเห็น	20
แผนภูมิที่ 14	ความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นประโยชน์ของกิจกรรมอาเซียนสัญจรกับระดับความตื่นตัว	21
แผนภูมิที่ 15	ความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมให้ความร่วมมือกับกรมอาเซียนกับระดับความตื่นตัว	22
แผนภูมิที่ 16	การเห็นประโยชน์ของกิจกรรมอาเซียนสัญจรและความพร้อมให้ความร่วมมือ จำแนกตามจังหวัด	22
แผนภูมิที่ 17	การเห็นประโยชน์ของกิจกรรมอาเซียนสัญจรและความพร้อมให้ความร่วมมือจำแนกตามช่วงอายุ	24
แผนภูมิที่ 18	การเห็นประโยชน์ของกิจกรรมอาเซียนสัญจรและความพร้อมให้ความร่วมมือจำแนกตามอาชีพ	25
แผนภูมิที่ 19	แนวทางการต่อยอดกิจกรรมอาเซียนสัญจรที่จัดขึ้น	26
แผนภูมิที่ 20	ช่องทางการประชาสัมพันธ์กิจกรรมอาเซียนสัญจร	28
แผนภูมิที่ 21	จำนวนผู้เข้าร่วมการเสวนาและระดับความตื่นตัวในแต่ละจังหวัด	29

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ภูมิหลังและความสำคัญของปัญหา

1.1.1 การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน

อาเซียน (Association of Southeast Asian Nations – ASEAN) ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี 2510 มีพื้นฐานจากความร่วมมือทางการเมือง และมุ่งเน้นการสร้าง ความเข้าใจอันดี การธำรงไว้ซึ่ง สันติภาพ เสถียรภาพ และความมั่นคง และการส่งเสริมความร่วมมือกับภายนอก เป็นต้น¹ อาเซียน เริ่มต้นจาก 5 ประเทศ คือ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย หลังจากนั้น ได้ขยาย สมาชิกเพิ่มอีก 5 ประเทศ คือ บรูไน เวียดนาม ลาว เมียนมาร์ และกัมพูชา รวมเป็น 10 ประเทศ ใน ปัจจุบัน

นอกจากการขยายจำนวนแล้ว อาเซียนได้พัฒนาความร่วมมือแบบคู่เจรจากับ ประเทศ/กลุ่มประเทศต่าง ๆ อีก ได้แก่ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ญี่ปุ่น แคนาดา สหรัฐอเมริกา ประชาคมยุโรป เกาหลีใต้ จีน รัสเซีย และอินเดีย รวมทั้งยังมีการจัดประชุมในกรอบอาเซียนบวกสาม คือ อาเซียนกับจีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ และการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก (East Asia Summit – EAS) เป็นประจำทุกปี

โลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงในบริบทการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม เป็นทั้ง โอกาสและความท้าทายสำหรับอาเซียน ทำให้อาเซียนต้องปรับตัวและกระชับความร่วมมือระหว่างกัน ให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น เพื่อให้อาเซียนสามารถตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้อย่างมี ประสิทธิภาพ² ในการนี้ ที่ประชุมสุดยอดอาเซียนที่บาหลีเมื่อปี 2546 จึงได้แสดงเจตนารมณ์ให้มีการ ก่อตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community – AC) ที่ประกอบด้วย 3 เสาหลัก ได้แก่ ประชาคม การเมืองและความมั่นคง (ASEAN Political-Security Community – APSC) ประชาคมเศรษฐกิจ (ASEAN Economic Community – AEC) และประชาคมสังคมและวัฒนธรรม (ASEAN Socio-Cultural Community – ASCC) ภายในปี 2563³ และต่อมาในการประชุมสุดยอดอาเซียนที่เซบูเมื่อ ปี 2550 ผู้นำอาเซียนได้ตกลงกันที่จะเร่งรัดกระบวนการสร้างประชาคมอาเซียนให้แล้วเสร็จภายในปี 2558

นอกจากนั้น พัฒนาการที่สำคัญอีกประการของอาเซียนคือการจัดทำกฎบัตร อาเซียน (Charter of the Association of Southeast Asian Nations) เพื่อเป็นเสมือนธรรมนูญ ของอาเซียนที่จะวางกรอบทางกฎหมายและโครงสร้างองค์กร เพื่อให้อาเซียนเป็นองค์กรที่มีกฎกติกา

¹ The ASEAN Declaration (Bangkok Declaration), Bangkok, 8 August 1967.

² วรรค 10 ในอารัมภบทของกฎบัตรอาเซียน (Charter of the Association of Southeast Asian Nations)

³ ปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมืออาเซียนฉบับที่ 2 (Declaration of ASEAN Concord II หรือ Bali Concord II)

ในการทำงาน (rules based) และมีประสิทธิภาพมากขึ้น (more effective) โดยกฎบัตรอาเซียนเริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม 2551⁴

1.1.2 ประเทศไทยกับอาเซียน

การที่ไทยเป็นผู้ก่อตั้งและเป็นส่วนหนึ่งของอาเซียน ซึ่งเป็นองค์กรที่มีความสำคัญและได้รับการยอมรับในเวทีระหว่างประเทศ การผลักดันนโยบายและความร่วมมือในกรอบอาเซียนจึงเป็นเรื่องที่รัฐบาลทุกยุคสมัยให้ความสำคัญ โดยรัฐบาลที่ผ่านมากำหนดให้การสร้างความสามัคคีและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศอาเซียน และการเตรียมความพร้อมของทุกภาคส่วนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 เป็นส่วนหนึ่งของนโยบายการต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ⁵

โดยรวมอาจกล่าวได้ว่า นโยบายของไทยเกี่ยวกับอาเซียนมี 2 มิติ คือ 1) มิติภายในประเทศ ซึ่งเป็นเรื่องการดำเนินการภายในประเทศเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเป็นประชาคมอาเซียนในทุกด้าน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด การสร้างความตระหนักรู้ ให้ความรู้แก่ประชาชน และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน และ 2) มิติภายนอกประเทศ ซึ่งเป็นเรื่องการส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศสมาชิกในด้านต่าง ๆ รวมทั้งการสร้างความไว้วางใจกันในภูมิภาค เพื่อให้อาเซียนเป็นภูมิภาคที่มีสันติภาพ โดยกรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งมีฐานะเป็นสำนักเลขาธิการอาเซียนแห่งชาติ เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการในทั้งสองมิติดังกล่าว⁶

1.1.3 การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

การเตรียมความพร้อมของทุกภาคส่วนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 เป็นสิ่งสำคัญที่รัฐบาลที่ผ่านมากำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งของนโยบายการต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ เนื่องจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนทั้งในด้านการเมืองและความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคมและวัฒนธรรม จะเป็นทั้งโอกาสและความท้าทายสำหรับประชาชนในทุกภาคส่วน เช่น เป้าหมายในการเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวจะช่วยให้เกิดการเพิ่มพูนทางการค้าระหว่างประเทศสมาชิก รวมทั้งช่วยดึงดูดการลงทุนจากภายนอกภูมิภาค ซึ่งจะเป็นการสร้างงานสร้างรายได้ภายในประเทศ การส่งเสริมการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือจะเป็นโอกาสสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพในสาขาที่ไทยมีความเข้มแข็งและมีศักยภาพ เช่น แพทย์ พยาบาล ในขณะที่เดียวกันก็เป็นความท้าทายสำหรับผู้ประกอบการไทยที่ต้องปรับตัวให้พร้อมรับการแข่งขันที่จะเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ การไปมาหาสู่ระหว่างประชาชนและความเชื่อมโยงภายในภูมิภาคที่เพิ่มขึ้นก็เป็นความท้าทายที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทยต้องปรับตัวให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงที่จะมาพร้อมกัน โดยเฉพาะ

⁴ กรมอาเซียน, บันทึกการเดินทางอาเซียน ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ. 2556 (2556), หน้า 12-13.

⁵ ข้อ 7.2 ของคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2554

⁶ คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2553 อนุมัติการจัดตั้งคณะกรรมการอาเซียนแห่งชาติ เพื่อเป็นกลไกสำหรับการตัดสินใจร่วมกันของหน่วยงานไทยในด้านนโยบาย เพื่อให้การเสริมสร้างความร่วมมืออาเซียนเป็นไปอย่างมีเอกภาพ คณะกรรมการดังกล่าวมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเป็นประธาน และอธิบดีกรมอาเซียนเป็นกรรมการและเลขานุการ

อย่างยิ่ง การบริหารจัดการการข้ามแดนที่มีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันปัญหาข้ามพรมแดนต่าง ๆ เช่น ยาเสพติด อาชญากรรมข้ามชาติ และการค้ามนุษย์ เป็นต้น⁷

การปรับตัวเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนจะเกี่ยวพันกับทุกภาคส่วนของประเทศ โดยต้องเป็นการปรับทั้งในเชิงโครงสร้าง (structural change) แนวคิดและทัศนคติในการทำงาน (mindset change) และการเรียนรู้ (learning) อย่างไรก็ตาม สิ่งที่สำคัญที่สุดของการเป็นประชาคมอาเซียนที่สมบูรณ์อย่างแท้จริงจะต้องเกิดจากพื้นฐานของความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง รวมทั้งความรู้สึกเป็นพลเมืองอาเซียน และความมีอัตลักษณ์ร่วมกัน ทั้งนี้ การให้ความเคารพต่อความหลากหลายทางวัฒนธรรมจะช่วยป้องกันไม่ให้ความแตกต่างด้านเชื้อชาติ ศาสนา และระดับการพัฒนาระหว่างประเทศสมาชิก นำไปสู่ความขัดแย้งในด้านอื่น ๆ ดังนั้น การสร้างความตระหนักรู้และการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ทุกภาคส่วนเกี่ยวกับอาเซียนและพัฒนาการต่าง ๆ ตลอดจนประเด็นที่เป็นประโยชน์และผลกระทบจากการเชื่อมโยงกันอย่างใกล้ชิดจึงเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง⁸

เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ข้างต้น กรมอาเซียนได้ริเริ่มโครงการ “อาเซียนสัญจร” ภายใต้ต้นนโยบายการทูตสาธารณะ (Public Diplomacy) ของกระทรวงการต่างประเทศตั้งแต่ปี 2552 ซึ่งเป็นการดำเนินงานเชิงรุกเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการรวมตัวอาเซียนให้แก่สาธารณชนในจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ

กิจกรรมอาเซียนสัญจรเป็นการนำคณะผู้บริหารและเจ้าหน้าที่กรมอาเซียนไปจัดกิจกรรมในจังหวัดต่าง ๆ เพื่อประชาสัมพันธ์และให้ความรู้เกี่ยวกับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน แก่กลุ่มเป้าหมายทั้งที่เป็นบุคลากรในหน่วยงานภาครัฐ ผู้ประกอบการในภาคเอกชน และผู้สนใจทั่วไป รวมทั้งเยาวชนที่เป็นนักเรียนในระดับอนุบาล-ประถมศึกษา ประกอบด้วย การจัดการเสวนา และการพบปะกับหน่วยงานในระดับท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะระหว่างกรมอาเซียนกับภาคส่วนต่าง ๆ และการจัดการแข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับอาเซียนในระดับเยาวชน

1.2 คำถามการศึกษา

โดยที่กรมอาเซียนได้จัดกิจกรรมอาเซียนสัญจรติดต่อกันมาเป็นระยะเวลาหนึ่งแล้ว แต่ยังไม่เคยมีการประเมินผลในเชิงวิชาการว่า กิจกรรมดังกล่าวช่วยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนมากน้อยเพียงใด อีกทั้งการตอบรับจากกลุ่มเป้าหมายในจังหวัดต่าง ๆ ซึ่งส่วนหนึ่งวัดได้จากจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม ก็อยู่ในระดับที่แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับช่วงเวลาการจัดกิจกรรม เครือข่ายในพื้นที่ที่สนับสนุนการจัดกิจกรรม และช่องทางการประสานงานและการประชาสัมพันธ์ในการจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจรแต่ละครั้ง จึงเห็นควรให้มีการศึกษาว่า “กิจกรรมอาเซียนสัญจรที่ผ่านมาได้ตอบสนองความพยายามของกระทรวงการต่างประเทศในการดำเนินนโยบายการทูตสาธารณะเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเข้าสู่

⁷ กรมอาเซียน, 58 คำตอบสู่ประชาคมอาเซียน 2558, 2556.

⁸ คำกล่าวของอธิบดีกรมอาเซียนในพิธีเปิดการเสวนาในระหว่างกิจกรรมอาเซียนสัญจรที่จังหวัดขอนแก่น เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2557

ประชาคมอาเซียนให้แก่สาธารณชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลหรือไม่ อย่างไร” ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงแนวทางการจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจร ซึ่งกรมอาเซียนจะยังคงดำเนินการอย่างต่อเนื่องต่อไป

1.3 วัตถุประสงค์

1.3.1 เพื่อประเมินผลการดำเนินกิจกรรมอาเซียนสัญจร

1.3.2 เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงมาตรการสำหรับการดำเนินกิจกรรมอาเซียนสัญจรในอนาคตให้สามารถตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ในการสร้างความตระหนักรู้และการให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนแก่ประชาชนในทุกภาคส่วนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

1.4 ขอบเขตการศึกษา วิธีดำเนินการศึกษา และระเบียบวิธีการศึกษา

จะศึกษาทบทวนแนวทางการจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจรในปีงบประมาณ 2557 ที่ผ่านมา ล่าสุด จำนวน 7 ครั้ง ได้แก่ การจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจรที่ 1) จังหวัดอุดรธานี (8-9 พฤศจิกายน 2556) 2) จังหวัดเชียงราย (3-5 มกราคม 2557) 3) จังหวัดน่าน (26-28 มกราคม 2557) 4) จังหวัดอุบลราชธานี (16-18 กุมภาพันธ์ 2557) 5) จังหวัดราชบุรี (25-27 มีนาคม 2557) 6) จังหวัดระนอง (23-24 เมษายน 2557) และ 7) จังหวัดขอนแก่น (19-20 พฤษภาคม 2557)

จะประเมินผลการดำเนินงาน ในแง่ของรูปแบบการจัดกิจกรรมที่ผ่านมา การคัดเลือกจังหวัด การกำหนดช่วงเวลาการจัดกิจกรรม ช่องทางการประสานงาน และการประชาสัมพันธ์ ว่าสามารถตอบสนองต่อเป้าหมายเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณของการจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจรได้มากน้อยเพียงใด

การประเมินข้างต้นจะอาศัยข้อมูลที่รวบรวมได้จากการออกแบบสอบถามเพื่อสำรวจความเห็นของกลุ่มตัวอย่างของผู้เข้าร่วมกิจกรรมอาเซียนสัญจรในจังหวัดต่าง ๆ จังหวัดละไม่ต่ำกว่า 30 คน รวม 210 คน รวมทั้งข้อมูลที่ได้จากการหารือและขอความคิดเห็นจากผู้บริหารและเจ้าหน้าที่กรมอาเซียนที่เกี่ยวข้อง

1.5 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา

กิจกรรมภายใต้นโยบายการทูตสาธารณะของกรมอาเซียนได้รับการประเมินทั้งในเชิงนโยบายและในเชิงปฏิบัติ และมีการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงมาตรการให้สามารถตอบสนองวัตถุประสงค์ในการสร้างความตระหนักรู้และการให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนแก่ประชาชนในทุกภาคส่วนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.6 นิยามศัพท์⁹

1.6.1 เป้าหมายเชิงคุณภาพของการจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจร ได้แก่

1) เพื่อสร้างความตระหนักรู้ ให้ความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องและเหมาะสมเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนต่อสาธารณชน

2) เพื่อทราบถึงปัญหาและความต้องการของสาธารณชน เพื่อนำไปประกอบการดำเนินนโยบาย และข้าราชการกรมอาเซียน ได้รับทราบข้อเท็จจริงจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และได้สร้างเครือข่ายในการทำงาน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการประสานราชการต่อไป

3) เพื่อจังหวัดต่าง ๆ เข้ามามีบทบาทและสนับสนุนการทำงานของกรมอาเซียนในการส่งเสริมประชาสัมพันธ์ประชาคมอาเซียนแก่สาธารณชน

1.6.2 เป้าหมายเชิงปริมาณของการจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจรคือการจัดกิจกรรมในแต่ละครั้งจำนวน 400 - 500 คน

⁹ อ้างอิงจากเอกสารโครงการอาเซียนสัญจรของกรมอาเซียน

บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดทฤษฎี/วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

คำว่า “การทูตสาธารณะ (Public Diplomacy)” ถูกนำมาใช้เป็นครั้งแรกเมื่อปี 2508 โดย Edmund A. Gullion, Dean of Fletcher School, Tufts University เพื่ออธิบายเกี่ยวกับอิทธิพลของทัศนคติสาธารณะ (public attitudes) ต่อการกำหนดและดำเนินนโยบายด้านการต่างประเทศ โดย Edmund A. Gullion ได้นิยามคำดังกล่าวว่าเป็น การดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศด้วยการสื่อสารข้อมูลและแนวความคิดให้แก่สาธารณชนในต่างประเทศ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เกิดอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายด้านการต่างประเทศของประเทศต่าง ๆ¹⁰

หลายประเทศได้นำแนวความคิดเกี่ยวกับการทูตสาธารณะไปปรับใช้เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินนโยบายด้านการต่างประเทศ โดยส่วนใหญ่ เน้นการสื่อสารที่มีสาธารณชนในต่างประเทศเป็นกลุ่มเป้าหมายหลัก เช่น กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ ซึ่งกำหนดให้พันธกิจด้านการทูตสาธารณะคือการสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายของนโยบายด้านการต่างประเทศ ด้วยการเผยแพร่ข้อมูลที่ก่อให้เกิดอิทธิพลต่อทัศนคติของสาธารณชนในต่างประเทศ (foreign publics) และการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนและรัฐบาลสหรัฐฯ กับประชาชนในประเทศต่าง ๆ¹¹

ในส่วนของไทย กระทรวงการต่างประเทศได้ให้ความสำคัญกับการทูตสาธารณะเช่นกัน โดยไม่จำกัดเฉพาะในมิติต่างประเทศ แต่รวมถึงมิติภายในประเทศด้วย ดังจะเห็นได้จากการกำหนดให้พันธกิจหลักข้อหนึ่งของกระทรวงการต่างประเทศคือ “การให้ความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องและเหมาะสมต่อสาธารณชนทั้งในประเทศและต่างประเทศเกี่ยวกับการดำเนินงานเชิงรุกด้านการต่างประเทศของไทยที่เป็นผลประโยชน์แห่งชาติ การสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับประเทศไทยให้ประชาคมโลกได้รับทราบ และการส่งเสริมภาพลักษณ์ในเชิงบวกของประเทศไทยต่อประชาคมโลก”¹²

แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับความเห็นของนักวิชาการที่ศึกษาเกี่ยวกับการทูตสาธารณะจำนวนมาก ที่ให้ความสำคัญกับกลุ่มเป้าหมายภายในประเทศ (domestic audience) ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินนโยบายการทูตสาธารณะเช่นกัน

Ellin Huijgh (2011) ชี้ให้เห็นว่า การดำเนินนโยบายการทูตสาธารณะที่ประสบความสำเร็จจะต้องเริ่มต้นที่การสื่อสารกับกลุ่มเป้าหมายภายในประเทศก่อนเนื่องจาก

¹⁰ แหล่งที่มา <http://fletcher.tufts.edu/Murrow/Diplomacy> (11 มิถุนายน 2557).

¹¹ แหล่งที่มา <http://www.state.gov/r/> (11 มิถุนายน 2557).

¹² กระทรวงการต่างประเทศ, แผนยุทธศาสตร์ 4 ปีกระทรวงการต่างประเทศ พ.ศ. 2553-2556.

1) การยอมรับจากประชาชนภายในประเทศจะช่วยสร้างความน่าเชื่อถือให้กับรัฐบาลในการดำเนินนโยบายด้านการต่างประเทศในทุกด้าน รวมทั้งการทูตสาธารณะ

2) ประชาชนภายในประเทศมีบทบาทสนับสนุนการดำเนินนโยบายการทูตสาธารณะได้ด้วยการเป็นตัวเชื่อมให้รัฐบาลสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายในต่างประเทศในขอบเขตที่กว้างขวางขึ้น (people-to-people contact) และ

3) โลกที่เชื่อมโยงกันขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้การต่างประเทศไม่ใช่เรื่องที่ห่างไกลจากชีวิตประจำวันของประชาชนภายในประเทศอีกต่อไป

Kathy R. Fitzpatrick (2012) ประยุกต์ใช้ทฤษฎีที่แพร่หลายในการระบุงroupเป้าหมายเพื่อการประชาสัมพันธ์ในภาคธุรกิจ (corporate communication) ในการระบุงroupเป้าหมายในการดำเนินนโยบายการทูตสาธารณะ ทฤษฎีดังกล่าว ได้แก่

1) การระบุงroupผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งหมายถึงบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานขององค์กรหรืออาจได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานขององค์กร โดยลำดับความสำคัญของแต่ละกลุ่มขึ้นอยู่กับระดับอิทธิพลและความสัมพันธ์ที่แต่ละกลุ่มมีต่อองค์กร รวมทั้งความเร่งด่วนของผลกระทบที่แต่ละกลุ่มได้รับจากการดำเนินงานขององค์กร (Stakeholder Theory)

2) การวิเคราะห์สถานการณ์ที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลจะเกิดความตื่นตัวต่อประเด็นหรือปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยสามประการ ได้แก่ ระดับการรับรู้เกี่ยวกับปัญหา ระดับการรับรู้เกี่ยวกับอุปสรรคในการแก้ไขปัญหา และระดับของผลกระทบที่ได้รับ (Situational Theory)

3) การวิเคราะห์เครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรกับกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียแต่ละกลุ่ม (Network Theory)

โดย Kathy R. Fitzpatrick พบว่า กลุ่มเป้าหมายที่ควรคำนึงถึงในการดำเนินนโยบายการทูตสาธารณะไม่ควรจำกัดเฉพาะสาธารณชนในต่างประเทศเท่านั้น แต่รวมถึงประชาชนภายในประเทศด้วย เนื่องจากประชาชนภายในประเทศสามารถมีอิทธิพลทั้งในทางบวกและลบต่อการกำหนดและดำเนินนโยบายด้านการต่างประเทศได้เช่นกัน

นอกจากการชี้ให้เห็นความสำคัญของกลุ่มเป้าหมายภายในประเทศแล้ว Ellin Huijgh (2011) ยังเสนอแนวทางการเปลี่ยนแปลงการดำเนินนโยบายการทูตสาธารณะภายในประเทศ เพื่อให้สอดคล้องกับพัฒนาการของโครงสร้างทางสังคมและการปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบันด้วย โดยควรเป็นการเปลี่ยนแปลงไปสู่การดำเนินการเชิงรุก (public outreach) ที่มีลักษณะ ดังนี้

1) การเปลี่ยนแปลงเป้าหมายจากที่เคยเน้น “การสื่อสาร (communication)” ไปสู่ “การสร้างเครือข่าย (networking)” กับกลุ่มเป้าหมาย

2) การเปลี่ยนแปลงผู้มีบทบาทในการดำเนินนโยบายจากที่เคยอาศัย “ภาครัฐ (state)” เป็นหลัก ไปสู่การใช้ “เครือข่ายบุคคล/ องค์กรที่หลากหลาย (multiple actors)”

3) การเปลี่ยนแปลงกลุ่มเป้าหมายจากที่เคยเน้น “ผู้มีบทบาทซึ่งนำความคิดในระดับระหว่างประเทศ (international opinion leaders)” ไปสู่ “สาธารณชนในวงกว้างทั้งภายในและต่างประเทศซึ่งมีลักษณะเป็นเครือข่าย (network of domestic and international audiences)

4) การเปลี่ยนแปลงแนวคิดจากที่เคยมี “การแบ่งแยกทางวัฒนธรรม (cultural barriers)” ไปสู่ “การยอมรับในวัฒนธรรมที่หลากหลาย (cultural diversity)”

5) การเปลี่ยนแปลงรูปแบบกิจกรรมจากที่เคยเน้น “การเผยแพร่ข้อมูล (information dissemination)” ไปสู่ “การสร้างความสัมพันธ์ (relationship-building)” กับกลุ่มเป้าหมาย

2.2 สรุปกรอบแนวคิด

หากพิจารณากิจกรรมอาเซียนสัญจรภายใต้กรอบแนวคิดข้างต้น กิจกรรมอาเซียนสัญจรที่ตอบสนองความพยายามของกระทรวงการต่างประเทศในการดำเนินนโยบายการทูตสาธารณะเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนให้แก่สาธารณชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพ¹³ จึงไม่ควรจำกัดอยู่แค่การเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนให้แก่ภาคส่วนต่าง ๆ ภายในประเทศ แต่กิจกรรมอาเซียนสัญจรควรเป็นเครื่องมือในการสร้างเครือข่ายภายในประเทศเพื่อสนับสนุน (mobilise support) การดำเนินความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ในระดับระหว่างประเทศภายใต้กรอบอาเซียน และการสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนการแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ และแนวปฏิบัติระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อการเตรียมความพร้อมสำหรับโอกาสและความท้าทายที่จะมาพร้อมกับการเป็นประชาคมอาเซียนด้วย

หากพิจารณาเป้าหมายเชิงคุณภาพของการจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจรของกรมอาเซียน ซึ่งไม่ได้จำกัดอยู่แค่การเผยแพร่ข้อมูลความรู้สู่สาธารณชน แต่รวมถึงการรับฟังข้อคิดเห็น และการเสริมสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ จะเห็นได้ว่า มีความสอดคล้องกับกรอบแนวคิดข้างต้นในระดับหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ข้อเสนอเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการเชิงรุก (public outreach) ของ Ellin Huijgh (2011) ดังนั้น การศึกษาทบทวนแนวทางการจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจรในรายงานการศึกษานี้ จึงจะเป็นการพิจารณารูปแบบการจัดกิจกรรมที่ผ่านมาว่า สอดคล้องกับข้อเสนอดังกล่าวหรือไม่ เพียงใด รวมทั้งจะศึกษารายละเอียดในทางปฏิบัติเกี่ยวกับความคุ้มค่าในเชิงงบประมาณด้วย เพื่อเป็นพื้นฐานในการจัดทำข้อเสนอแนะทั้งในเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติสำหรับการจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจรในอนาคต

¹³ ดูบทที่ 1 ข้อ 1.2 คำถามการศึกษา

บทที่ 3 ผลการศึกษา

3.1 ประชากรในการศึกษา

รายงานฉบับนี้ต้องการศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนร่วมในกิจกรรมอาเซียนสัญจรในจังหวัดต่าง ๆ ทั้งหมด ซึ่งอาจแบ่งได้เป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

- 1) ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่กรมอาเซียนที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจร
- 2) เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานในพื้นที่ที่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจร
- 3) ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเสวนา ได้แก่ ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ ผู้แทนภาคเอกชน และผู้สนใจทั่วไป

- 4) อาจารย์และนักเรียนที่เข้าร่วมการแข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับอาเซียน

รายงานฉบับนี้รวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการศึกษาโดยการสัมภาษณ์กลุ่ม 1) และ 2) เนื่องจากมีจำนวนไม่มาก¹⁴ และการออกแบบสอบถามเพื่อสำรวจความเห็นของกลุ่มตัวอย่างของกลุ่ม 3) และ 4) ตารางที่ 1 แสดงให้เห็นจำนวนประชากรในกลุ่ม 3) และ 4) โดยประมาณ¹⁵

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรในการศึกษา

	จำนวนผู้เข้าร่วม กิจกรรมการเสวนา (คน)	จำนวนนักเรียนที่เข้า ร่วมการแข่งขันตอบ ปัญหา (คน)	รวม (คน)
จังหวัดอุดรธานี 8-9 พฤศจิกายน 2556	150	200	350
จังหวัดเชียงราย 3-5 มกราคม 2557	80	500	580
จังหวัดน่าน 26-28 มกราคม 2557	150	300	450
จังหวัดอุบลราชธานี 16-18 กุมภาพันธ์ 2557	150	300	450

¹⁴ แบ่งเป็นรองอธิบดีกรมอาเซียน 1 คน เจ้าหน้าที่กรมอาเซียน 2 คน และเจ้าหน้าที่ประสานงานในแต่ละจังหวัดจังหวัดละ 1 คน รวม 7 คน

¹⁵ ประมาณการโดยเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของกรมอาเซียน

	จำนวนผู้เข้าร่วม กิจกรรมการเสวนา (คน)	จำนวนนักเรียนที่เข้า ร่วมการแข่งขันตอบ ปัญหา (คน)	รวม (คน)
จังหวัดราชบุรี 25-27 มีนาคม 2557	100	200	300
จังหวัดระนอง 23-24 เมษายน 2557	150	-	150
จังหวัดขอนแก่น 19-20 พฤษภาคม 2557	100	1,400	1,500
รวม (คน)	880	2,900	3,780

3.2 กลุ่มตัวอย่าง/จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

รายงานฉบับนี้ใช้แบบสอบถามในการสำรวจความเห็นของกลุ่มตัวอย่างของประชากรในกลุ่ม 3) และ 4) ข้างต้น ได้แก่

- 1) ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเสวนา โดยใช้แบบสอบถามในภาคผนวก ก และ
- 2) อาจารย์/ บุคลากรของโรงเรียนที่เข้าร่วมการแข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับอาเซียนโดยใช้แบบสอบถามในภาคผนวก ข¹⁶

โดยดำเนินการสำรวจระหว่างวันที่ 20-27 มิถุนายน 2557 และมีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้นจังหวัดละ 30 คน รวม 210 คน แบ่งเป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเสวนา 192 คน และอาจารย์/บุคลากรของโรงเรียนที่เข้าร่วมการแข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับอาเซียน 18 คน

ทั้งนี้ หากพิจารณาเฉพาะผู้ตอบแบบสอบถามในกลุ่มผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเสวนา (แบบสอบถามในภาคผนวก ก) ซึ่งมีจำนวน 192 คน อาจสรุปได้ว่าจำนวนตัวอย่างในการศึกษาของรายงานฉบับนี้มีสัดส่วนคิดเป็นประมาณร้อยละ 22 ของจำนวนประชากรในการศึกษาซึ่งมี 880 คน¹⁷ ซึ่งแม้จะต่ำกว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมสำหรับจำนวนประชากรดังกล่าว¹⁸ แต่น่าจะยอมรับได้เมื่อคำนึงถึงข้อจำกัดของระยะเวลาในการศึกษา

¹⁶ โดยที่เยาวชนที่เข้าร่วมการแข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับอาเซียนส่วนใหญ่เป็นนักเรียนในระดับประถมศึกษา ซึ่งอาจมีข้อจำกัดในการทำความเข้าใจและตอบแบบสอบถาม รายงานฉบับนี้จึงเลือกที่จะสำรวจเฉพาะความเห็นของอาจารย์/ บุคลากรของโรงเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมแทน

¹⁷ ไม่รวมจำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมการแข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับอาเซียน เนื่องจากรายงานฉบับนี้สำรวจเฉพาะความเห็นของอาจารย์/ บุคลากรของโรงเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม

¹⁸ หากใช้เกณฑ์ร้อยละในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมสำหรับจำนวนประชากร 900 คน คือ 269 คน หรือประมาณร้อยละ 30 (ดู Krejcie & Morgan, 1970)

3.3 ระดับความตื่นตัวเกี่ยวกับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน

รายงานฉบับนี้วัดระดับความตื่นตัวเกี่ยวกับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนโดยอาศัยแนวคิดใน Situation Theory กล่าวคือความตื่นตัวของบุคคลต่อประเด็นปัญหาต่าง ๆ จะสูง หากบุคคลดังกล่าวมีระดับการรับรู้เกี่ยวกับปัญหา ระดับของผลกระทบที่ได้รับ และระดับการรับรู้เกี่ยวกับความสามารถในการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาสูง

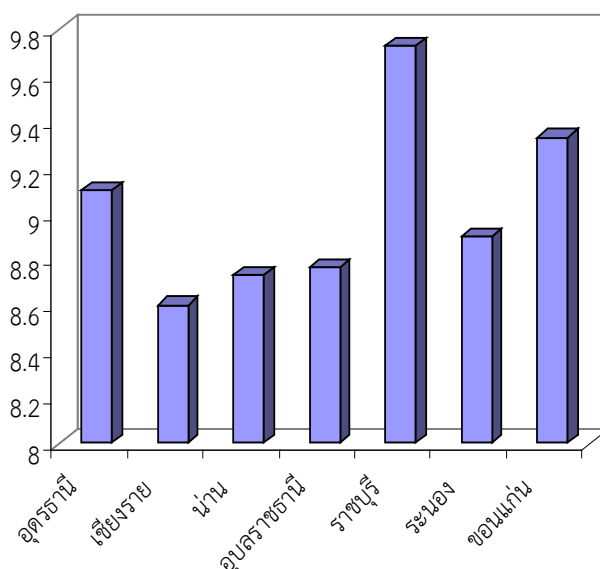
ข้อ 2.1 - 2.3 ในแบบสอบถามในภาคผนวก ก และ ข คือคำถามที่รายงานฉบับนี้ใช้วัดระดับการรับรู้เกี่ยวกับปัญหา ระดับของผลกระทบที่ได้รับ และระดับการรับรู้เกี่ยวกับความสามารถในการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาของผู้ตอบแบบสอบถาม ตามลำดับ ในการนี้ รายงานฉบับนี้จึงเลือกใช้วิธีการคำนวณระดับความตื่นตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้

$$\text{ระดับความตื่นตัว} = \text{ค่าคำตอบข้อ 2.1} + \text{ค่าคำตอบข้อ 2.2} + \text{ค่าคำตอบข้อ 2.3}$$

ซึ่งมีค่าต่ำสุดคือ 3 (= 1 + 1 + 1) และสูงสุดคือ 15 (= 5 + 5 + 5) โดยผู้ตอบแบบสอบถามจะมีระดับความตื่นตัวสูงขึ้น เมื่อค่าดังกล่าวสูงขึ้น

การสำรวจความเห็นของกลุ่มตัวอย่างพบว่า ในภาพรวม กลุ่มตัวอย่างมีระดับความตื่นตัวเกี่ยวกับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนปานกลางหรือเท่ากับ 9.02 โดยเฉลี่ย¹⁹

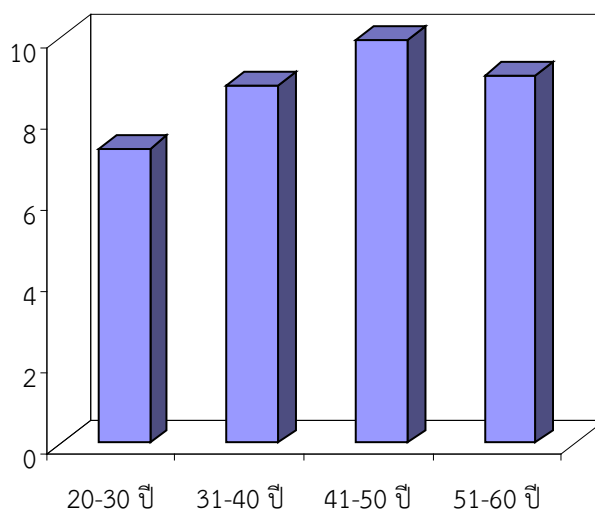
หากเปรียบเทียบระดับความตื่นตัวโดยจำแนกตามจังหวัดพบว่า จังหวัดที่มีระดับความตื่นตัวเกี่ยวกับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนสูงสุดคือจังหวัดราชบุรี รองลงมาคือขอนแก่น และอุดรธานี ตามลำดับ

แผนภูมิที่ 1 ระดับความตื่นตัวจำแนกตามจังหวัด

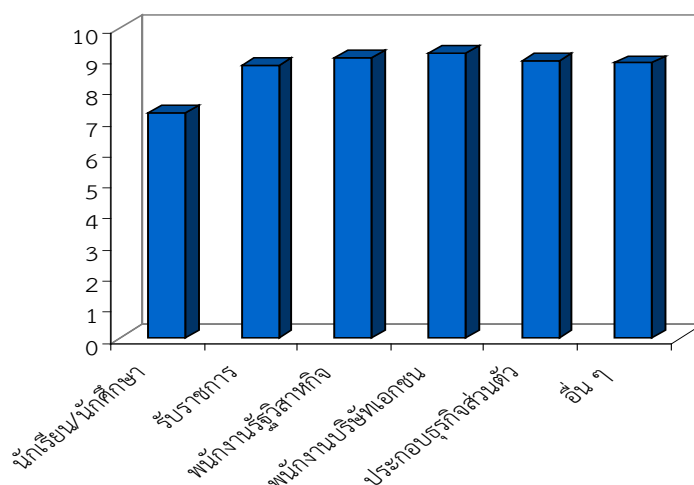
¹⁹ ค่ากึ่งกลางพิสัยระหว่าง 3 กับ 15 คือ 9

หากเปรียบเทียบระดับความตื่นตัวโดยจำแนกตามช่วงอายุพบว่า ช่วงอายุที่มีระดับความตื่นตัวเกี่ยวกับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนสูงสุดคือ 41-50 ปี ในขณะที่ช่วงอายุที่มีระดับความตื่นตัวต่ำสุดคือ 20-30 ปี โดยมีระดับความตื่นตัวเฉลี่ยเท่ากับ 7.28 ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาทั้งหมด

แผนภูมิที่ 2 ระดับความตื่นตัวจำแนกตามช่วงอายุ

หากเปรียบเทียบระดับความตื่นตัวโดยจำแนกตามอาชีพพบว่า แต่ละอาชีพมีระดับความตื่นตัวไม่แตกต่างกันมากนัก ยกเว้นนักเรียน/ นักศึกษา ซึ่งมีระดับความตื่นตัวเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 7.22 ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาทั้งหมด

แผนภูมิที่ 3 ระดับความตื่นตัวจำแนกตามอาชีพ

3.4 การประเมินเป้าหมายเชิงคุณภาพ

รายงานฉบับนี้ต้องการประเมินเป้าหมายเชิงคุณภาพของกิจกรรมอาเซียนสัญจร ดังนี้

1) กิจกรรมอาเซียนสัญจรสามารถเพิ่มระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนให้แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้หรือไม่ อย่างไร

2) กิจกรรมอาเซียนสัญจรเปิดโอกาสให้กรมอาเซียนได้รับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้หรือไม่ อย่างไร

3) กิจกรรมอาเซียนสัญจรช่วยในการพัฒนาความสัมพันธ์และเสริมสร้างเครือข่ายระหว่างกรมอาเซียนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัดต่าง ๆ ได้หรือไม่ อย่างไร

หัวข้อ 3.4.1 - 3.4.3 จะเป็นการประเมินกิจกรรมการเสวนา และกิจกรรมการแข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับอาเซียน ซึ่งเป็นองค์ประกอบหลักในการจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจรในแต่ละจังหวัดตามข้อ 1) - 3) ตามลำดับ

3.4.1 ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ข้อ 2.1 และ 3.2.1 ในแบบสอบถามในภาคผนวก ก และ ข คือคำถามที่รายงานฉบับนี้ใช้วัดระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมอาเซียนสัญจร ในการนี้ รายงานฉบับนี้จึงเลือกใช้วิธีการคำนวณระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่เพิ่มขึ้นภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมอาเซียนสัญจร ดังนี้

$$\text{ระดับความรู้ความเข้าใจที่เพิ่มขึ้น} = \text{ค่าคำตอบข้อ 3.2.1} - \text{ค่าคำตอบข้อ 2.1}$$

โดยผลต่างที่เป็นบวกหมายถึงผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจที่เพิ่มขึ้นจากการเข้าร่วมกิจกรรมอาเซียนสัญจร

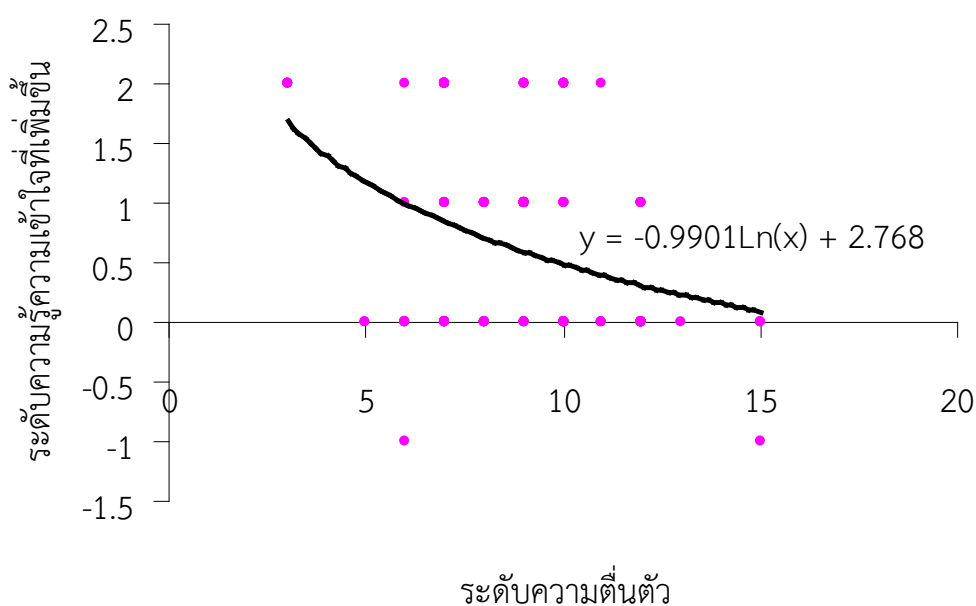
นอกจากนั้น โดยที่คนส่วนใหญ่อาจยังเข้าใจหรือพูดติดปากว่า ประชาคมอาเซียนหมายถึงแค่ ASEAN Economic Community (AEC) ในขณะที่ประชาคมอาเซียนประกอบด้วยความร่วมมือใน 3 เสา ได้แก่ เสถียรภาพและความมั่นคง เศรษฐกิจ และเสาสังคมวัฒนธรรม²⁰ รายงานฉบับนี้จึงเลือกใช้ข้อ 3.1 ของแบบสอบถามในภาคผนวก ก และ ข เป็นอีกตัวชี้วัดหนึ่งในการวัดระดับความรู้ความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถามด้วย

การสำรวจความเห็นของกลุ่มตัวอย่างพบว่า ในภาพรวม ร้อยละ 47.1 ของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนเพิ่มขึ้นหลังเข้าร่วมกิจกรรมอาเซียนสัญจร ในขณะที่ร้อยละ 51.9 หรือมากกว่าครึ่งของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษามีความรู้ความเข้าใจเท่าเดิม ทั้งนี้ ร้อยละ 79 หรือส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเข้าใจว่า ประชาคมอาเซียนไม่ได้หมายถึงแค่ ASEAN Economic Community (AEC) (ตอบข้อ 3.1 ของแบบสอบถามถูก)

แผนภูมิที่ 4 เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้ความเข้าใจที่เพิ่มขึ้นภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมอาเซียนสัญจรกับระดับความตื่นตัวของผู้ตอบแบบสอบถามโดยอาศัยการวิเคราะห์การถดถอย (Regression Analysis) พบว่า ทั้งสองตัวแปรมีความสัมพันธ์ในทาง

²⁰ สัมภาษณ์ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของกรมอาเซียน

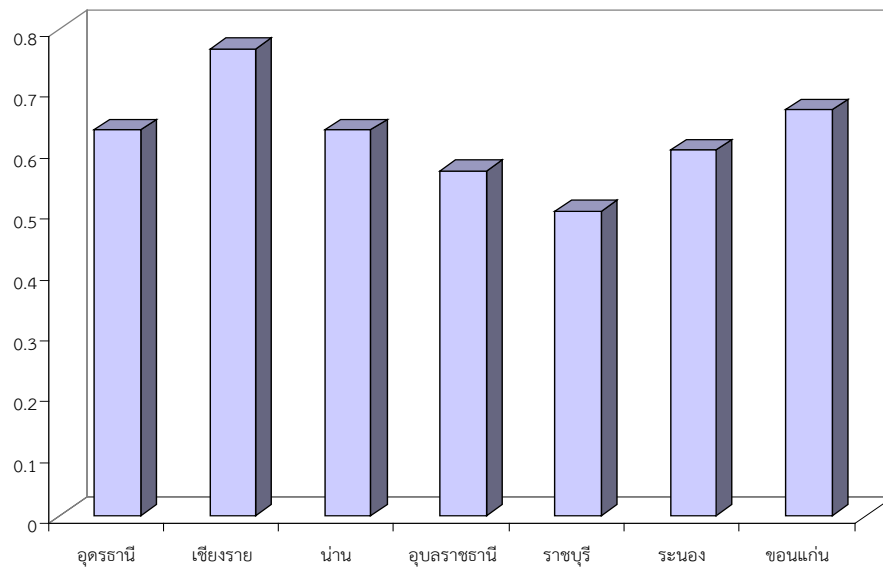
ตรงกันข้าม กล่าวคือผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับความตื่นตัวเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนสูงมีแนวโน้มที่จะเห็นว่ากิจกรรมอาเซียนสัญจรอาจไม่ได้ทำให้ตนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนเพิ่มขึ้น ซึ่งอาจเนื่องมาจากผู้ที่มีระดับความตื่นตัวสูงจะมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนสูงอยู่แล้ว²¹

แผนภูมิที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้ความเข้าใจที่เพิ่มขึ้นกับระดับความตื่นตัว

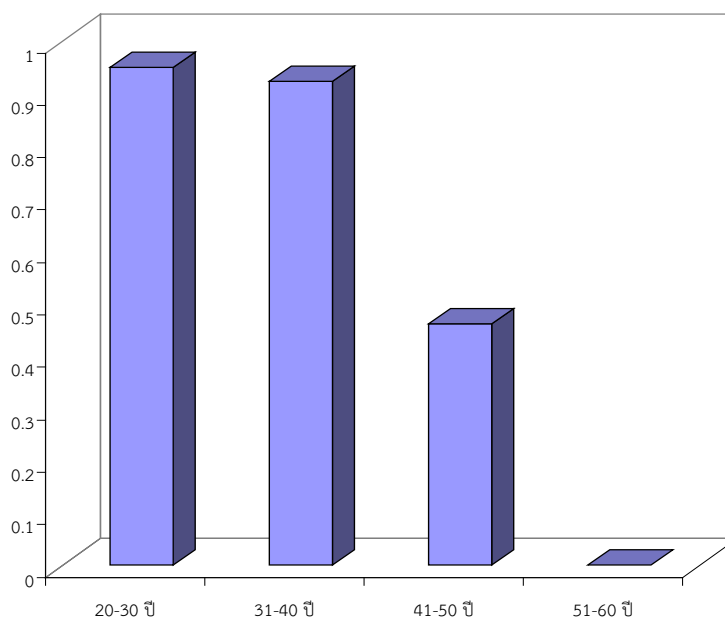
การเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจที่เพิ่มขึ้นภายหลังเข้าร่วมกิจกรรมอาเซียนสัญจรโดยจำแนกตามจังหวัดพบว่า กิจกรรมอาเซียนสัญจรทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมในทุกจังหวัดมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนเพิ่มขึ้น แต่ระดับของความรู้ความเข้าใจที่เพิ่มขึ้นของผู้ตอบแบบสอบถามในจังหวัดราชบุรีจะต่ำกว่าในจังหวัดอื่น ๆ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้ตอบแบบสอบถามในจังหวัดราชบุรีมีระดับความตื่นตัวเฉลี่ยสูงกว่าจังหวัดอื่น ๆ

²¹ Situation Theory ระบุว่า ผู้ที่มีระดับการรับรู้เกี่ยวกับปัญหาใดก็ตามสูง จะมีความตื่นตัวเกี่ยวกับปัญหาดังกล่าวสูงด้วย (ดูวิธีการคำนวณระดับความตื่นตัวในหัวข้อ 3.3)

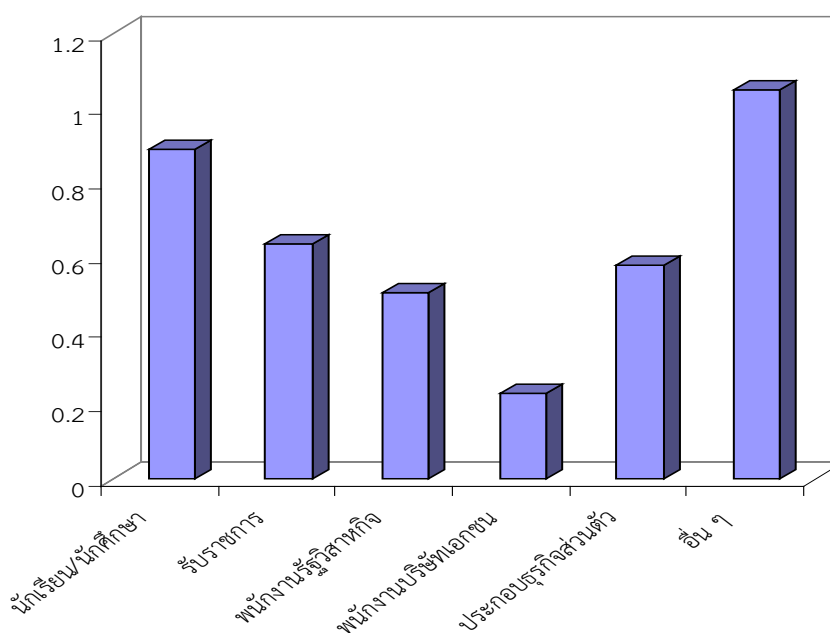
แผนภูมิที่ 5 ระดับความรู้ความเข้าใจที่เพิ่มขึ้นจำแนกตามจังหวัด

การเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจที่เพิ่มขึ้นภายหลังเข้าร่วมกิจกรรมอาเซียน สัจจรโดยจำแนกตามช่วงอายุของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้มีอายุระหว่าง 41-60 ปี มีแนวโน้มจะเห็นว่ากิจกรรมอาเซียนสัจจรไม่ได้ทำให้ตนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนเพิ่มขึ้น ซึ่งอาจเนื่องมาจากผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มดังกล่าวมีระดับความตื่นตัวและระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนสูงอยู่แล้ว (ดูหัวข้อ 3.3)

แผนภูมิที่ 6 ระดับความรู้ความเข้าใจที่เพิ่มขึ้นจำแนกตามช่วงอายุ

การเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจที่เพิ่มขึ้นภายหลังเข้าร่วมกิจกรรมอาเซียน สัมฤทธิ์โดยจำแนกตามอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า อาชีพที่มีแนวโน้มจะเห็นว่า กิจกรรมอาเซียนสัมฤทธิ์จะทำให้ตนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนเพิ่มขึ้นมากที่สุดคือ นักเรียน/ นักศึกษา ในขณะที่อาชีพที่มีแนวโน้มในทางตรงกันข้ามคือพนักงานบริษัทเอกชน

แผนภูมิที่ 7 ระดับความรู้ความเข้าใจที่เพิ่มขึ้นจำแนกตามอาชีพ

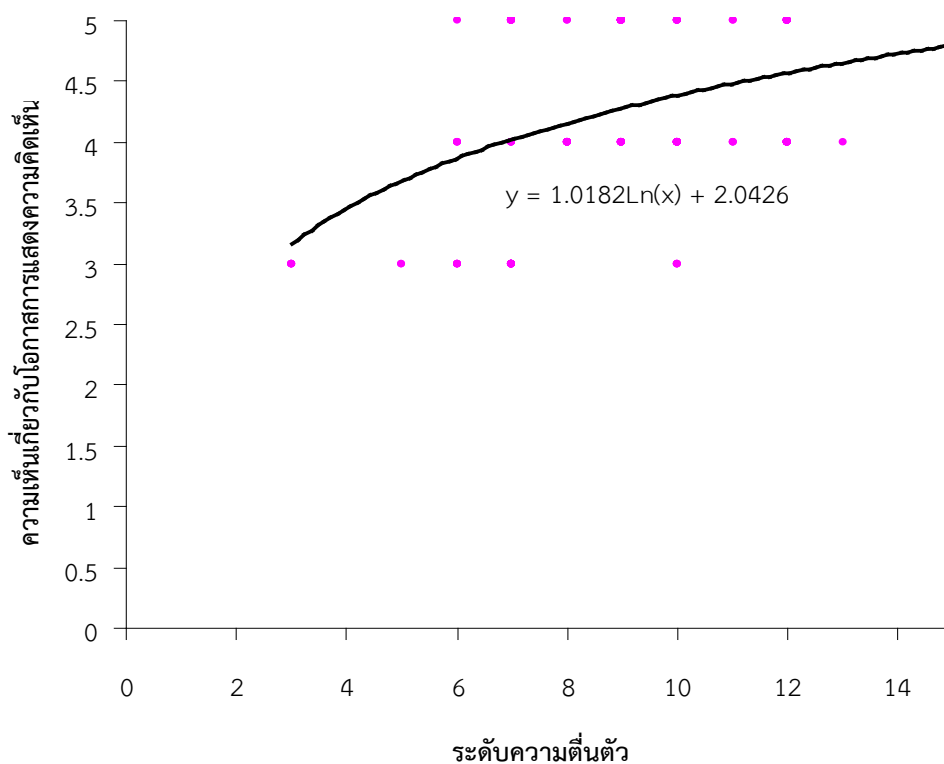
ข้อ 3.2.2 - 3.2.4 ของแบบสอบถามในภาคผนวก ก และ ข มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามว่าควรมีการปรับปรุงการจัดการเสวนาและการแข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับอาเซียนเพียงใด ในด้านรูปแบบ วิทยากร/ ผู้ดำเนินรายการ และเนื้อหา เพื่อให้กิจกรรมอาเซียนสัมฤทธิ์สามารถสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้ดีขึ้น โดยการสำรวจความเห็นพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า รูปแบบ วิทยากร/ ผู้ดำเนินรายการ และเนื้อหาของกิจกรรมอาเซียนสัมฤทธิ์ช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้ดีอยู่แล้ว โดยค่าคำตอบเฉลี่ยในข้อ 3.2.2 - 3.2.4 ของแบบสอบถามเท่ากับ 4.11 4.31 และ 4.12 ตามลำดับ (1 = น้อยที่สุด 5 = มากที่สุด)

3.4.2 โอกาสในการรับฟังและแลกเปลี่ยนความเห็นกับผู้เข้าร่วมกิจกรรม

ข้อ 3.3.1 ของแบบสอบถามในภาคผนวก ก และ ข มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามว่า มีการเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้สอบถาม/ แสดงความคิดเห็นในระหว่างการจัดกิจกรรมอาเซียนสัมฤทธิ์เพียงใด โดยการสำรวจความเห็นพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า มีโอกาสได้สอบถาม/ แสดงความคิดเห็นในระหว่างการจัดกิจกรรมอาเซียนสัมฤทธิ์มาก โดยค่าคำตอบเฉลี่ยในข้อ 3.3.1 เท่ากับ 4.25

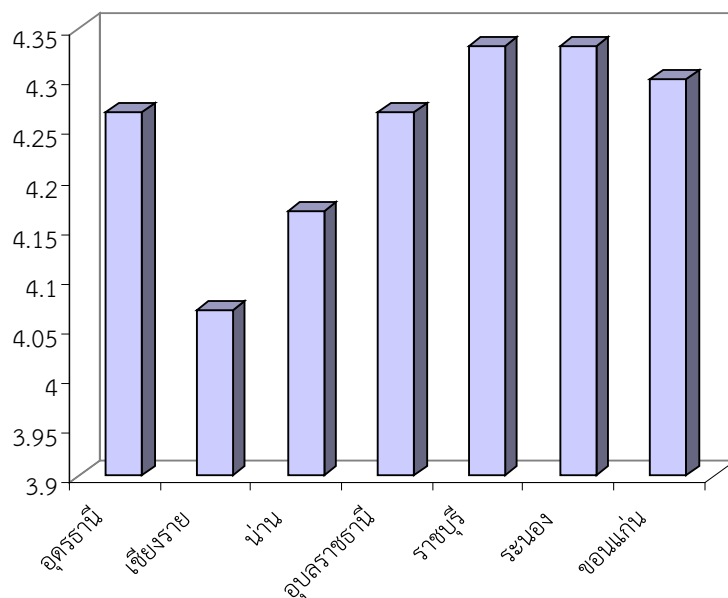
แผนภูมิที่ 8 เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความเห็นเกี่ยวกับโอกาสการแสดงความคิดเห็นกับระดับความตื่นตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

โดยอาศัยการวิเคราะห์การถดถอย (Regression Analysis) พบว่า ทั้งสองตัวแปรมีความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับความตื่นตัวเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนสูงมีแนวโน้มที่จะเห็นว่า กิจกรรมอาเซียนสัญจรเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้สอบถาม/ แสดงความคิดเห็นมาก ซึ่งอาจเนื่องมาจากผู้ที่มีระดับความตื่นตัวสูงมักจะกระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วมในการตั้งคำถาม/ แสดงความเห็นอยู่แล้ว

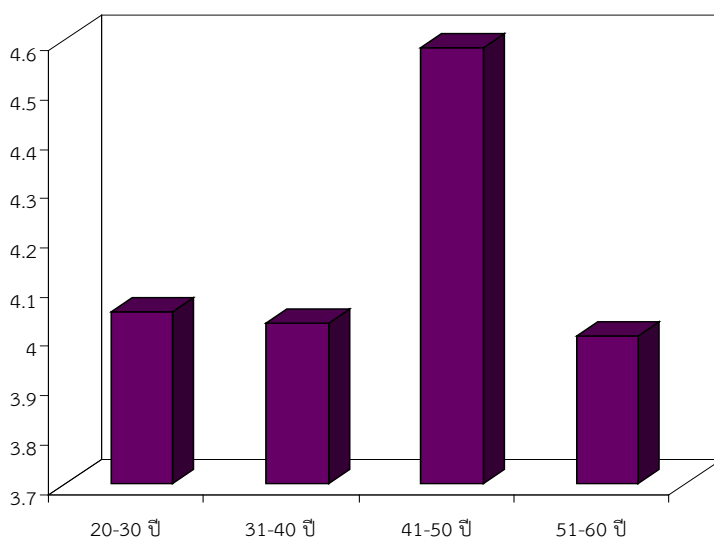
แผนภูมิที่ 8 ความสัมพันธ์ระหว่างความเห็นเกี่ยวกับโอกาสในการแสดงความคิดเห็นกับระดับความตื่นตัว

การเปรียบเทียบความเห็นเกี่ยวกับโอกาสการแสดงความคิดเห็นโดยจำแนกตามจังหวัดพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามในจังหวัดเชียงรายส่วนใหญ่เห็นว่า มีโอกาสได้สอบถาม/ แสดงความคิดเห็นในระหว่างการจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจรต่ำกว่าในจังหวัดอื่น ๆ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้ตอบแบบสอบถามในจังหวัดเชียงรายมีระดับความตื่นตัวเฉลี่ยต่ำกว่าจังหวัดอื่น ๆ (ดูแผนภูมิที่ 1 และ 8)

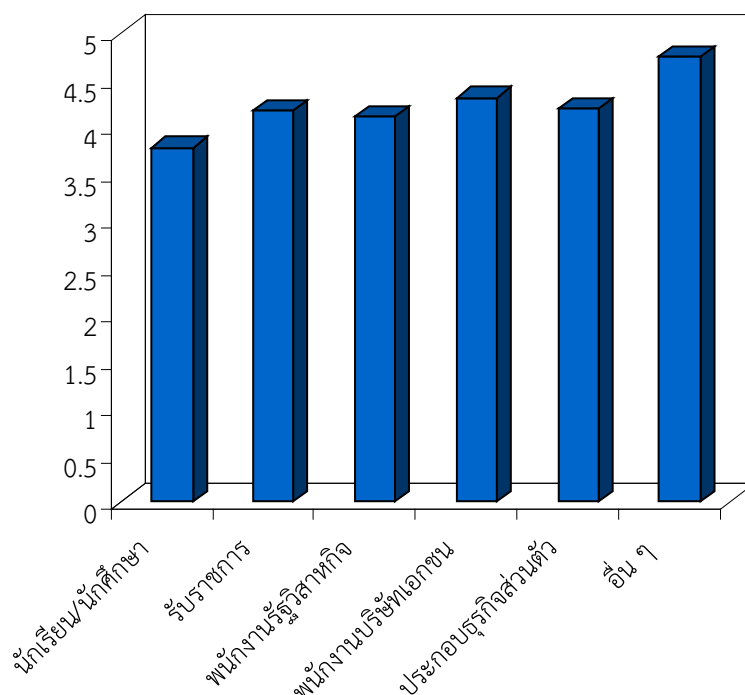
แผนภูมิที่ 9 ความเห็นเกี่ยวกับโอกาสการแสดงความคิดเห็นจำแนกตามจังหวัด

การเปรียบเทียบความเห็นเกี่ยวกับโอกาสการแสดงความคิดเห็นโดยจำแนกตามช่วงอายุของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีแนวโน้มจะเห็นว่า มีโอกาสได้สอบถาม/ แสดงความคิดเห็นในระหว่างการจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจรสูงกว่าในในช่วงอายุอื่น ๆ ซึ่งอาจเนื่องมาจากผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มดังกล่าวมีระดับความตื่นตัวสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ (ดูแผนภูมิที่ 2 และ 8)

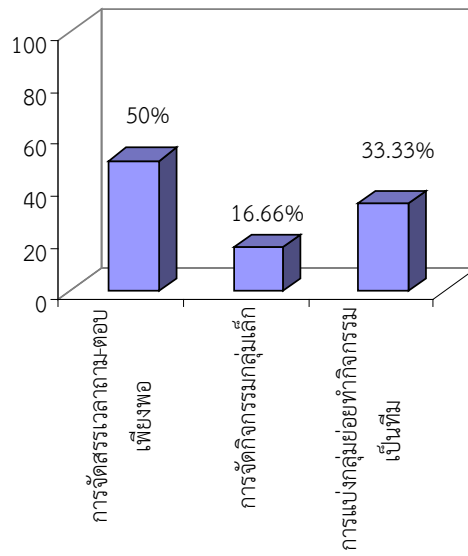
แผนภูมิที่ 10 ความเห็นเกี่ยวกับโอกาสการแสดงความคิดเห็นจำแนกตามช่วงอายุ

การเปรียบเทียบความเห็นเกี่ยวกับโอกาสการแสดงความคิดเห็นโดยจำแนกตามอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า นักเรียน/ นักศึกษาคือกลุ่มที่มีแนวโน้มจะเห็นว่า มีโอกาสได้สอบถาม/ แสดงความคิดเห็นในระหว่างการจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจรน้อยกว่ากลุ่มอื่น ๆ ซึ่งอาจเนื่องมาจากผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มดังกล่าวมีระดับความตื่นตัวต่ำกว่ากลุ่มอื่น ๆ (ดูแผนภูมิที่ 3 และ 8)

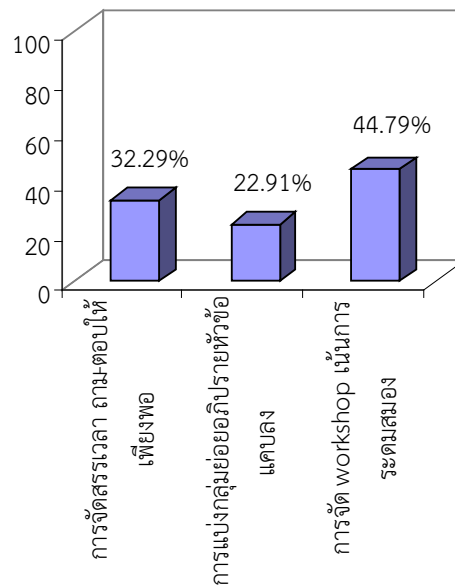

แผนภูมิที่ 11 ความเห็นเกี่ยวกับโอกาสการแสดงความคิดเห็นจำแนกตามอาชีพ

ข้อ 3.3.2 ของแบบสอบถามในภาคผนวก ก และ ข มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินว่าวิธีการใดจะเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้สอบถามหรือแสดงความคิดเห็นมากที่สุด โดยการสำรวจความเห็นของอาจารย์/ บุคลากรของโรงเรียนที่เข้าร่วมการแข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับอาเซียนพบว่า ส่วนใหญ่ หรือเท่ากับร้อยละ 50 เห็นว่า การจัดสรรเวลาสำหรับการถาม-ตอบให้เพียงพอจะเปิดโอกาสให้นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมได้สอบถาม/แสดงความคิดเห็นมากที่สุด และการสำรวจความเห็นของผู้เข้าร่วมการเสวนาพบว่า ส่วนใหญ่หรือเท่ากับร้อยละ 44.79 เห็นว่า การจัดกิจกรรมในลักษณะการประชุมเชิงปฏิบัติการ (workshop) ที่เน้นการระดมสมองจะเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมการเสวนาได้ตั้งคำถามหรือแสดงความคิดเห็นมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับวิธีการอื่น ๆ

แผนภูมิที่ 12 วิธีการเปิดโอกาสให้นักเรียนที่เข้าร่วมการแข่งขันตอบปัญหาได้สอบถาม/ แสดงความคิดเห็น

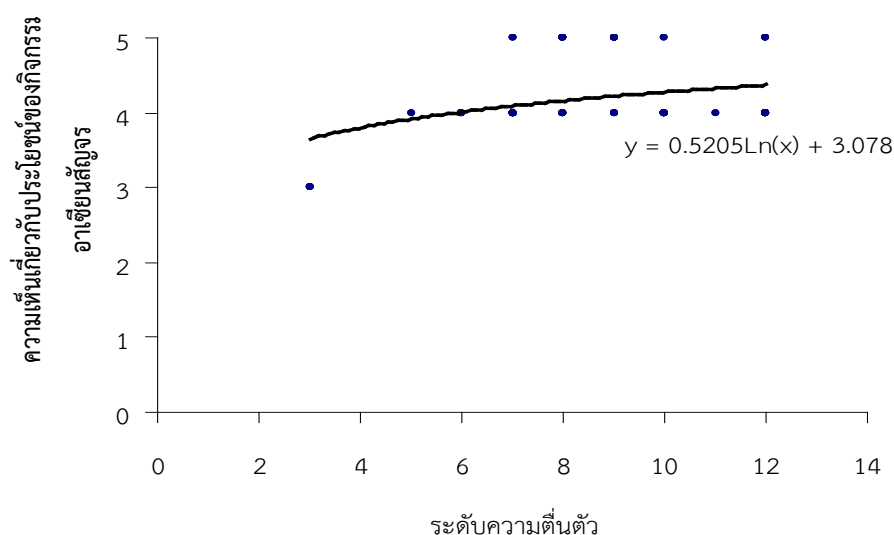

แผนภูมิที่ 13 วิธีการเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมการเสวนาได้สอบถาม/แสดงความคิดเห็น

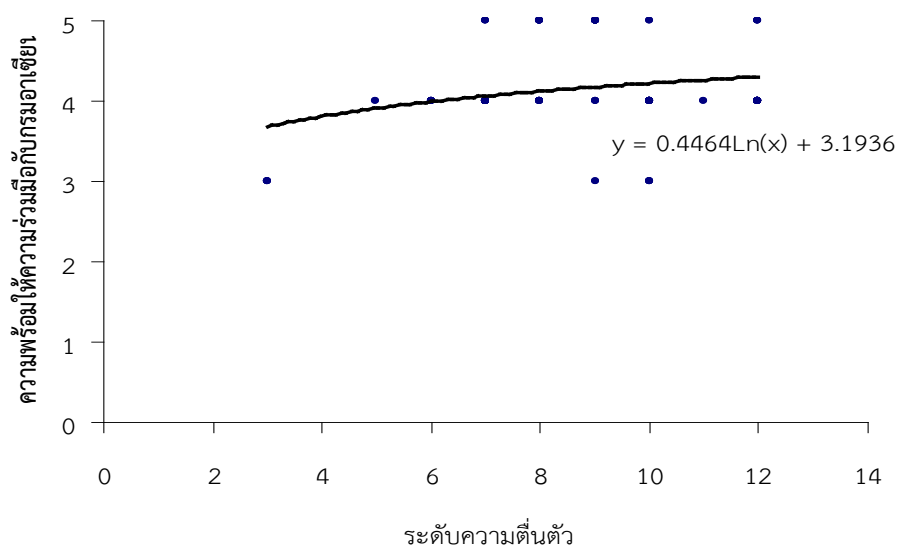
3.4.3 การพัฒนาความสัมพันธ์และเสริมสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานในจังหวัดต่าง ๆ

ข้อ 4.1-4.2 ของแบบสอบถามในภาคผนวก ก และ ข มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินว่า ผู้เข้าร่วมกิจกรรมอาเซียนสัญจรเห็นประโยชน์ของกิจกรรมดังกล่าวและพร้อมให้ความร่วมมือกับกรมอาเซียนในการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนเพียงใด โดยการสำรวจความเห็นพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นประโยชน์ของกิจกรรมอาเซียนสัญจรและพร้อมให้ความร่วมมือกับกรมอาเซียนในอนาคต โดยค่าคำตอบเฉลี่ยในข้อ 4.1-4.2 เท่ากับ 4.19 และ 4.14 ตามลำดับ

แผนภูมิที่ 14 และ 15 เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นประโยชน์ของกิจกรรมอาเซียนสัญจรและความพร้อมให้ความร่วมมือกับกรมอาเซียนกับระดับความตื่นตัวของผู้ตอบแบบสอบถามโดยอาศัยการวิเคราะห์การถดถอย (Regression Analysis) พบว่า ทั้งสองตัวแปรมีความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกับระดับความตื่นตัว กล่าวคือผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับความตื่นตัวเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนสูงมีแนวโน้มสูงที่จะเห็นประโยชน์ของกิจกรรมอาเซียนสัญจรและพร้อมให้ความร่วมมือกับกรมอาเซียนในอนาคต

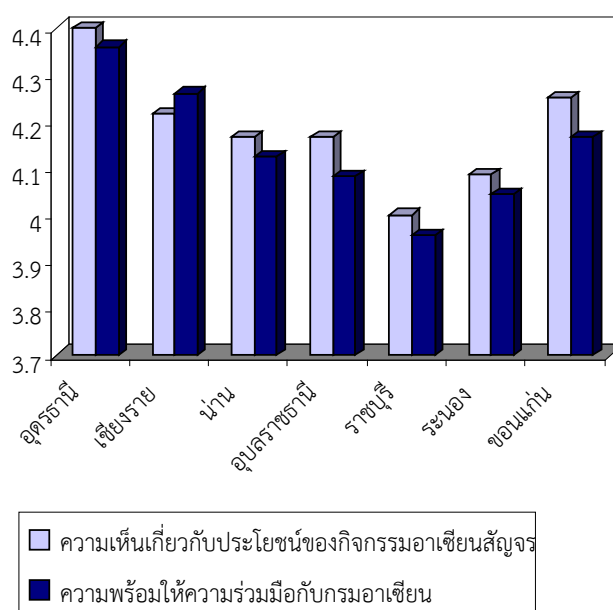

แผนภูมิที่ 14 ความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นประโยชน์ของกิจกรรมอาเซียนสัญจรกับระดับความตื่นตัว

แผนภูมิที่ 15 ความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมให้ความร่วมมือกับกรมอาเซียนกับระดับความตื่นตัว

การเปรียบเทียบการเห็นประโยชน์ของกิจกรรมอาเซียนสัญจรและความพร้อมให้ความร่วมมือกับกรมอาเซียนโดยจำแนกตามจังหวัดพบว่า จังหวัดที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นประโยชน์ของกิจกรรมอาเซียนสัญจรและพร้อมให้ความร่วมมือกับกรมอาเซียนสูงที่สุดคือจังหวัดอุดรธานี ในขณะที่จังหวัดที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นประโยชน์ของกิจกรรมอาเซียนสัญจรและพร้อมให้ความร่วมมือกับกรมอาเซียนต่ำที่สุดคือจังหวัดราชบุรี

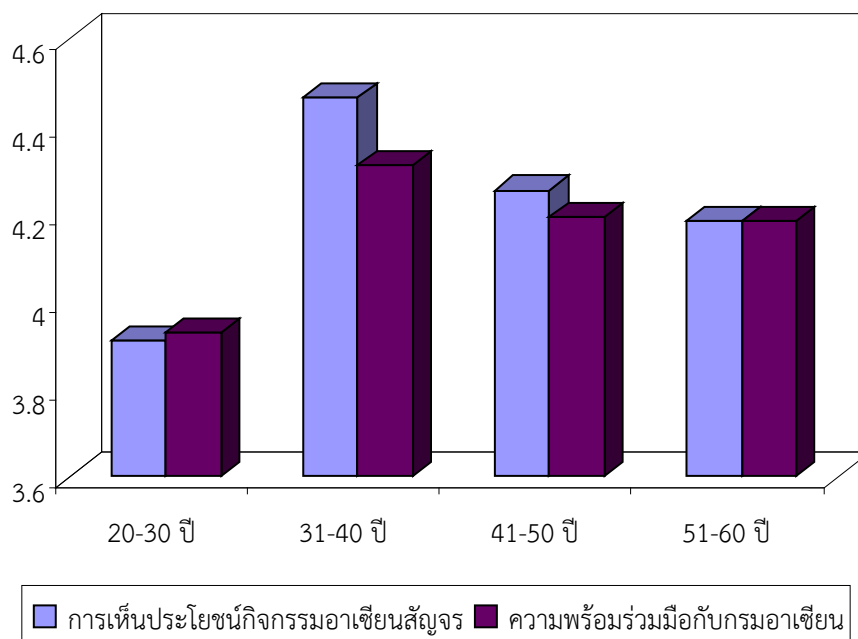
แผนภูมิที่ 16 การเห็นประโยชน์ของกิจกรรมอาเซียนสัญจรและความพร้อมให้ความร่วมมือจำแนกตามจังหวัด

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาแผนภูมิที่ 1 ประกอบจะเห็นว่า จังหวัดราชบุรีมีระดับความตื่นตัวสูงที่สุด แต่กลับเห็นประโยชน์ของกิจกรรมอาสาเขียนสัญญาและพร้อมให้ความร่วมมือกับกรมอาสาเขียนต่ำที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดอื่น ๆ ในขณะที่จังหวัดเชียงราย ซึ่งมีระดับความตื่นตัวต่ำที่สุด แต่กลับเห็นประโยชน์ของกิจกรรมอาสาเขียนสัญญาและพร้อมให้ความร่วมมือกับกรมอาสาเขียนสูงเป็นอันดับต้น ๆ ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ในแผนภูมิที่ 14 และ 15

เราอาจอธิบายเกี่ยวกับผลการสำรวจดังกล่าวได้ว่า เป็นเพราะความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นประโยชน์ของกิจกรรมอาสาเขียนสัญญาและความพร้อมให้ความร่วมมือกับกรมอาสาเขียนกับระดับความตื่นตัวมีลักษณะตามกฎการลดน้อยถอยลงของผลตอบแทน (Law of Diminishing Returns) กล่าวคือ ความรู้สึกว่ากิจกรรมอาสาเขียนสัญญาเป็นประโยชน์และความพร้อมให้ความร่วมมือกับกรมอาสาเขียนที่เพิ่มขึ้นตามระดับความตื่นตัวที่เพิ่มขึ้นจะมีขนาดลดน้อยถอยลงเรื่อย ๆ (สังเกตได้จากความชันของเส้นกราฟในแผนภูมิที่ 14 และ 15 ค่อย ๆ ลดลง เมื่อระดับความตื่นตัวค่อย ๆ สูงขึ้น) จนเมื่อระดับความตื่นตัวเพิ่มขึ้นสูงถึงระดับหนึ่ง ความรู้สึกว่ากิจกรรมอาสาเขียนสัญญาเป็นประโยชน์และความพร้อมให้ความร่วมมือกับกรมอาสาเขียนจะไม่เพิ่มตามระดับความตื่นตัวที่เพิ่มขึ้นอีกต่อไป

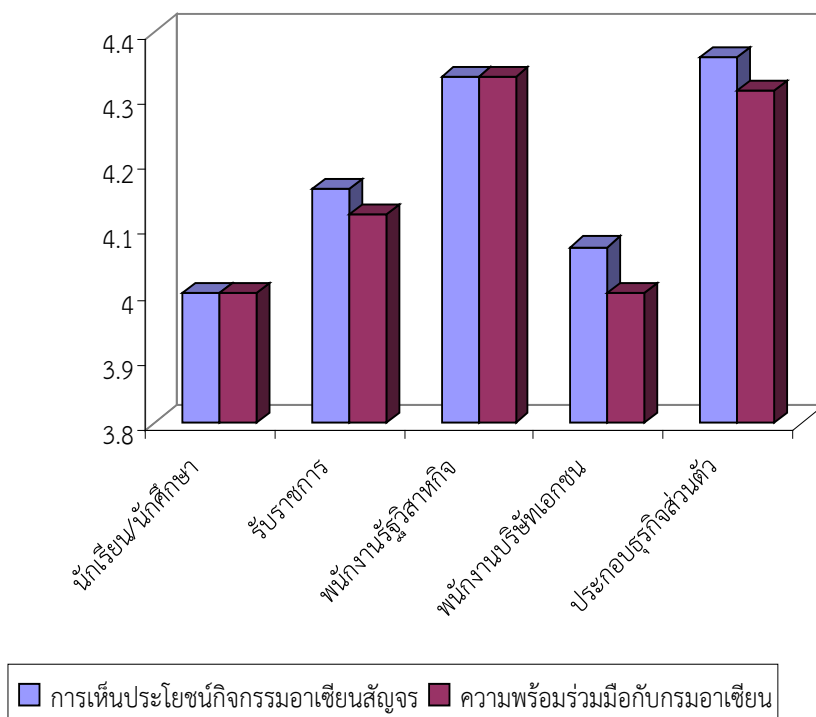
ในกรณีของผลการสำรวจข้างต้น ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ในจังหวัดราชบุรีอาจมีระดับความตื่นตัวและระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาสาเขียนสูงจนถึงระดับที่ทำให้ระดับความรู้ความเข้าใจที่เพิ่มขึ้นหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมอาสาเขียนสัญญาต่ำที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดอื่น ๆ (ดูแผนภูมิที่ 5) และทำให้เห็นประโยชน์ของกิจกรรมอาสาเขียนสัญญาและพร้อมให้ความร่วมมือกับกรมอาสาเขียนน้อยกว่าผู้ตอบแบบสอบถามในจังหวัดอื่น ๆ ด้วย ในทางกลับกัน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ในจังหวัดเชียงราย ซึ่งมีระดับความตื่นตัวเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาสาเขียนต่ำที่สุด จึงมีระดับความรู้ความเข้าใจที่เพิ่มขึ้นหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมอาสาเขียนสัญญาสูงที่สุด และเห็นประโยชน์ของกิจกรรมอาสาเขียนสัญญาและพร้อมให้ความร่วมมือกับกรมอาสาเขียนสูงเป็นอันดับต้น ๆ เมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดอื่น ๆ

การเปรียบเทียบการเห็นประโยชน์ของกิจกรรมอาสาเขียนสัญญาและพร้อมให้ความร่วมมือกับกรมอาสาเขียนโดยจำแนกตามช่วงอายุของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้มีอายุระหว่าง 31-40 ปี คือกลุ่มที่เห็นประโยชน์ของกิจกรรมอาสาเขียนสัญญาและพร้อมให้ความร่วมมือกับกรมอาสาเขียนสูงที่สุด ในขณะที่ผู้มีอายุระหว่าง 20-30 ปี คือกลุ่มที่เห็นประโยชน์ของกิจกรรมอาสาเขียนสัญญาและพร้อมให้ความร่วมมือกับกรมอาสาเขียนต่ำที่สุด ซึ่งอาจเนื่องมาจากกลุ่มผู้มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีระดับความตื่นตัวสูง และกลุ่มผู้มีอายุระหว่าง 20-30 ปีมีระดับความตื่นตัวต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มอื่น ๆ (ดูแผนภูมิที่ 2 14 และ 15)

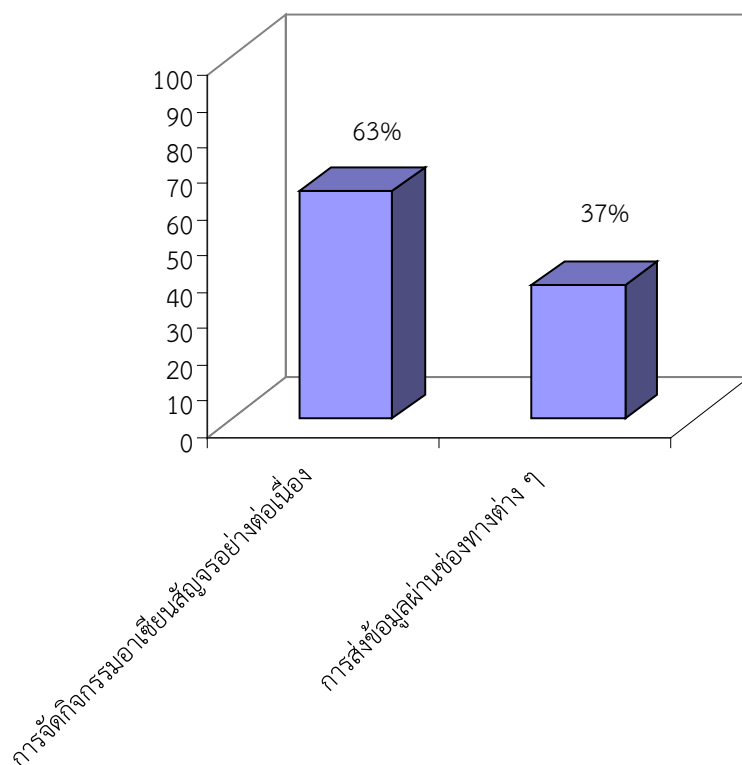
แผนภูมิที่ 17 การเห็นประโยชน์ของกิจกรรมอาเซียนสัญจรและความพร้อมให้ความร่วมมือจำแนกตามช่วงอายุ

การเปรียบเทียบการเห็นประโยชน์ของกิจกรรมอาเซียนสัญจรและความพร้อมให้ความร่วมมือกับกรมอาเซียนโดยจำแนกตามอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า กลุ่มพนักงานรัฐวิสาหกิจและผู้ประกอบธุรกิจส่วนตัวคือกลุ่มที่เห็นประโยชน์ของกิจกรรมอาเซียนสัญจรและพร้อมให้ความร่วมมือกับกรมอาเซียนสูงที่สุดในขณะที่กลุ่มนักเรียน/ นักศึกษาและพนักงานบริษัทเอกชนคือกลุ่มที่เห็นประโยชน์ของกิจกรรมอาเซียนสัญจรและพร้อมให้ความร่วมมือกับกรมอาเซียนต่ำที่สุด ผลการสำรวจดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ในแผนภูมิที่ 14 และ 15 และระดับความตื่นตัวที่แตกต่างกันในแต่ละกลุ่มอาชีพในแผนภูมิที่ 3

แผนภูมิที่ 18 การเห็นประโยชน์ของกิจกรรมอาเซียนสัญจรและความพร้อมให้ความร่วมมือจำแนกตามอาชีพ

ข้อ 3.4.1 ของแบบสอบถามในภาคผนวก ก และ ข มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินว่าผู้ตอบแบบสอบถามคาดหวังให้กรมอาเซียนดำเนินการอย่างไรเพื่อเป็นการต่อยอดกิจกรรมอาเซียนสัญจรที่จัดขึ้น ผลการสำรวจความเห็นพบว่า ร้อยละ 63 ของผู้ตอบแบบสอบถามเห็นควรให้มีการจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจรอย่างต่อเนื่อง และอีกร้อยละ 37 เห็นควรให้มีการส่งข้อมูลให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่องผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น e-newsletter และสื่อสังคมออนไลน์

แผนภูมิที่ 19 แนวทางการต่อยอดกิจกรรมอาเซียนสัญจรที่จัดขึ้น

3.5 การประเมินเป้าหมายเชิงปริมาณ

รายงานฉบับนี้ต้องการประเมินว่ากิจกรรมอาเซียนสัญจรที่ผ่านมาได้บรรลุเป้าหมายเชิงปริมาณในการมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมในแต่ละครั้งจำนวน 400-500 คนหรือไม่ อย่างไร

ข้อมูลในตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า กิจกรรมอาเซียนสัญจรมีจำนวนผู้เข้าร่วมเฉลี่ยครั้งละประมาณ 380 คน²² ซึ่งแม้จะไม่ต่ำกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้มากนัก แต่ก็แสดงให้เห็นช่องว่างที่สามารถปรับปรุงให้ดีขึ้นได้ในการจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจร

ในด้านความคุ้มค่า จะเห็นได้ว่างบประมาณที่ใช้ในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งไม่แตกต่างกันมากนัก²³ เฉลี่ยครั้งละประมาณ 139,000 บาท คิดเป็นประมาณ 366 บาทต่อผู้เข้าร่วมกิจกรรม 1 คน ทั้งนี้ โดยที่ค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจรในแต่ละครั้งค่อนข้างคงที่ ไม่ว่าจะมีความ

²² ไม่นำจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่จังหวัดขอนแก่นมารวมคำนวณ เนื่องจากมีขนาดที่แตกต่างจากอีก 6 จังหวัดค่อนข้างมาก (เจ้าหน้าที่กรมอาเซียนให้ข้อมูลว่า การจัดกิจกรรมแข่งขันตอบปัญหาที่จังหวัดขอนแก่นและราชบุรีเป็นการ “เกณฑ์” นักเรียนจากหลายโรงเรียนมาเข้าร่วมกิจกรรม ในขณะที่การจัดกิจกรรมแข่งขันตอบปัญหาที่จังหวัดอื่น ๆ เป็นการไปจัดกิจกรรมที่โรงเรียนเพียงแห่งเดียว ทั้งนี้ สาเหตุที่จำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมแข่งขันตอบปัญหาที่จังหวัดราชบุรีต่ำกว่าที่จังหวัดขอนแก่นค่อนข้างมากแม้จะใช้วิธีการเกณฑ์นักเรียนจากหลายโรงเรียนมาเข้าร่วมเหมือนกัน เนื่องจากช่วงเวลาการจัดกิจกรรมที่จังหวัดราชบุรีเป็นช่วงปิดภาคการศึกษา)

²³ งบประมาณแต่ละครั้งประกอบด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่กรมอาเซียนและค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องในการจัดเสวนา/ การแข่งขันตอบปัญหา

ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเท่าใด การเพิ่มจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมในแต่ละครั้งให้มากขึ้นจึงเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพที่สุดในการลดต้นทุนต่อหน่วยเพื่อเพิ่มความคุ้มค่าในการใช้จ่ายเงินงบประมาณ

ตารางที่ 2 ช่องทางการประสานงานและงบประมาณการจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจร

	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเสวนา (คน)	ผู้เข้าร่วมการแข่งขันตอบปัญหา (คน)	รวม (คน)	ช่องทางการประสานงาน	งบประมาณ (บาท)
จังหวัดอุดรธานี 8-9 พฤศจิกายน 2556	150	200	350	สำนักงานหนังสือเดินทาง	75,000
จังหวัดเชียงราย 3-5 มกราคม 2557	80	500	580	สำนักงานหนังสือเดินทาง	140,000
จังหวัดน่าน 26-28 มกราคม 2557	150	300	450	สำนักงานจังหวัด	150,000
จังหวัดอุบลราชธานี 16-18 กุมภาพันธ์ 2557	150	300	450	สำนักงานหนังสือเดินทาง	160,000
จังหวัดราชบุรี 25-27 มีนาคม 2557	100	200	300	สำนักงานจังหวัด	170,000
จังหวัดระนอง 23-24 เมษายน 2557	150	-	150	สำนักงานจังหวัด	140,000
จังหวัดขอนแก่น 19-20 พฤษภาคม 2557	100	1,400	1,500	สำนักงานหนังสือเดินทาง	160,000

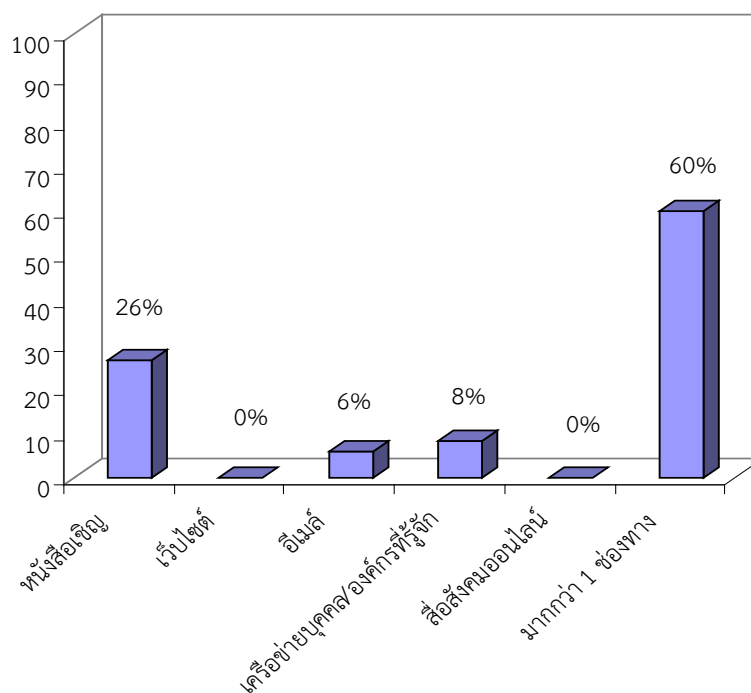
ในส่วนของกิจกรรมการแข่งขันตอบปัญหา เห็นได้ชัดเจนว่า การใช้วิธีการเกณฑ์นักเรียนจากหลายโรงเรียนมาเข้าร่วมกิจกรรมน่าจะเป็นเป็นวิธีการที่ก่อให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้เงินงบประมาณมากกว่า การเลือกไปจัดกิจกรรมที่โรงเรียนใดโรงเรียนหนึ่งเพียงแห่งเดียวในการจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจรแต่ละครั้ง

ในส่วนของกิจกรรมการเสวนา กรมอาเซียนใช้ 2 ช่องทางหลักในการประสานงานเพื่อจัดกิจกรรมดังกล่าว ได้แก่ การขอความร่วมมือให้สำนักงานหนังสือเดินทางของกระทรวงการต่างประเทศในจังหวัดที่จะไปจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจรช่วยประชาสัมพันธ์และเชิญผู้แทนจากหน่วยงานต่าง ๆ เข้าร่วม และในกรณีที่ไม่มีสำนักงานหนังสือเดินทางของกระทรวงการต่างประเทศ

ตั้งอยู่ในจังหวัดที่จะไปจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจร กรมอาเซียนจะขอความร่วมมือสำนักงานจังหวัดให้ดำเนินการแทน

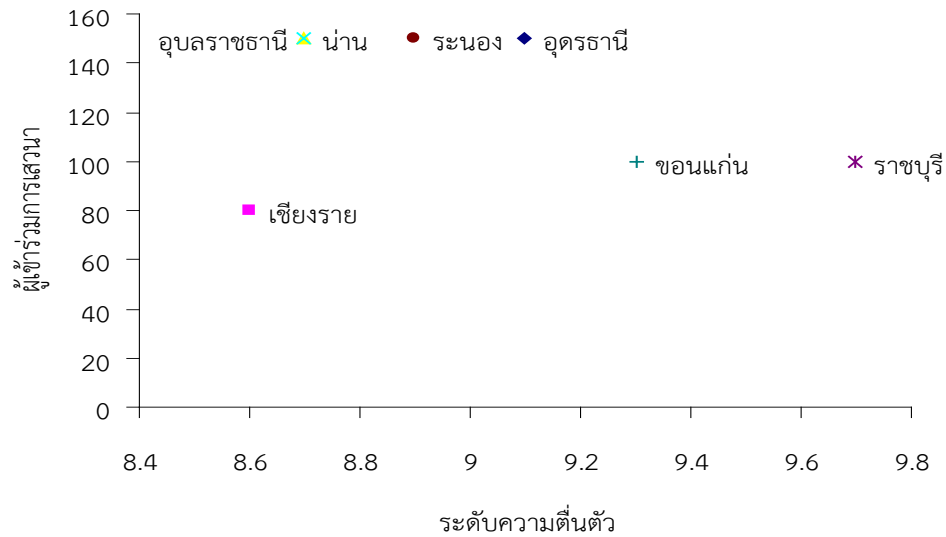
ข้อมูลในตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า การประสานงานผ่านสำนักงานหนังสือเดินทางของกระทรวงการต่างประเทศเป็นช่องทางที่ทำให้มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเสวนามากกว่า โดยจังหวัดที่มีการประสานงานผ่านสำนักงานมีจำนวนผู้เข้าร่วมการเสวนาเฉลี่ยครั้งละประมาณ 370 คน ในขณะที่จังหวัดที่มีการประสานงานผ่านสำนักงานจังหวัดมีจำนวนผู้เข้าร่วมการเสวนาเฉลี่ยครั้งละประมาณ 300 คน ซึ่งอาจเนื่องจากสำนักงานหนังสือเดินทางเป็นส่วนหนึ่งของกระทรวงการต่างประเทศ จึงมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรม (Sense of Ownership) และมีความกระตือรือร้นมากกว่าสำนักงานจังหวัดในการประชาสัมพันธ์และการติดตามการเชิญผู้แทนหน่วยงานต่าง ๆ เข้าร่วมกิจกรรม

ข้อ 1.4 ของแบบสอบถามในภาคผนวก ก และ ข สอบถามช่องทางที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้ทราบข่าวเกี่ยวกับกิจกรรมอาเซียนสัญจร โดยการสำรวจความเห็นพบว่า ร้อยละ 60 ของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรมอาเซียนสัญจร ได้ทราบข่าวเกี่ยวกับกิจกรรมอาเซียนสัญจรผ่านช่องทางต่าง ๆ มากกว่า 1 ช่องทาง โดยในจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามที่ทราบข่าวเกี่ยวกับกิจกรรมอาเซียนสัญจรผ่านช่องทางเดียว ช่องทางที่มีประสิทธิผลที่สุดคือการมีหนังสือเชิญอย่างเป็นทางการ คิดเป็นร้อยละ 26 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

แผนภูมิที่ 20 ช่องทางการประชาสัมพันธ์กิจกรรมอาเซียนสัญจร

ทั้งนี้ การเปรียบเทียบจำนวนผู้เข้าร่วมการเสวนาประกอบกับระดับความตื่นตัวเฉลี่ยของแต่ละจังหวัดพบว่า จำนวนผู้เข้าร่วมการเสวนาไม่น่าจะขึ้นอยู่กับระดับความตื่นตัวในแต่ละจังหวัด ดังจะเห็นได้จากจำนวนผู้เข้าร่วมการเสวนาในแต่ละจังหวัดที่ไม่ได้แตกต่างกันมาก แม้ระดับความตื่นตัวในแต่ละจังหวัดจะมีความแตกต่างกัน

แผนภูมิที่ 21 จำนวนผู้เข้าร่วมการเสวนาและระดับความตื่นตัวในแต่ละจังหวัด

บทที่ 4

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

4.1 สรุปผลการศึกษา

รายงานฉบับนี้ได้ศึกษาข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่กรมอาเซียน ตลอดจนผู้ประสานงานในพื้นที่ในการจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจรในแต่ละจังหวัด และการออกแบบสอบถามเพื่อสำรวจความเห็นของกลุ่มตัวอย่างของผู้เข้าร่วมกิจกรรมอาเซียนสัญจร ซึ่งประกอบด้วย การจัดการเสวนาในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนสำหรับบุคคลทั่วไป และการจัดการแข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับอาเซียนสำหรับเยาวชน ผลการศึกษาที่สำคัญสรุปได้ ดังนี้

4.1.1 ระดับความตื่นตัวในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558

ในภาพรวม ผู้เข้าร่วมกิจกรรมอาเซียนสัญจรมีความตื่นตัวเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 ในระดับปานกลาง โดยสามารถเปรียบเทียบระดับความตื่นตัวของกลุ่มประชากรต่าง ๆ ได้ดังนี้

- 1) จังหวัดที่มีระดับความตื่นตัวสูงสุดคือจังหวัดราชบุรี รองลงมาคือขอนแก่น และอุดรธานี ตามลำดับ
- 2) ช่วงอายุที่มีระดับความตื่นตัวสูงสุดคือ 41-50 ปี ในขณะที่ช่วงอายุที่มีระดับความตื่นตัวต่ำสุดคือ 20-30 ปี
- 3) แต่ละอาชีพมีระดับความตื่นตัวไม่แตกต่างกันมากนัก ยกเว้นนักเรียน/นักศึกษา ซึ่งมีระดับความตื่นตัวเฉลี่ยต่ำสุด โดยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาทั้งหมด

4.1.2 การประเมินเป้าหมายเชิงคุณภาพในภาพรวม

อาจสรุปได้ว่า กิจกรรมอาเซียนสัญจรประสบความสำเร็จในระดับหนึ่งในการบรรลุเป้าหมายเชิงคุณภาพทั้ง 3 ด้าน ได้แก่

- 1) การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การสำรวจความเห็นของกลุ่มตัวอย่างพบว่า ร้อยละ 47.1 ของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนเพิ่มขึ้นหลังเข้าร่วมกิจกรรมอาเซียนสัญจร ในขณะที่ร้อยละ 51.9 หรือมากกว่าครึ่งของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษามีความรู้ความเข้าใจเท่าเดิม โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับความตื่นตัวเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนสูงมีแนวโน้มจะเห็นว่า กิจกรรมอาเซียนสัญจรไม่ได้ทำให้ตนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนเพิ่มขึ้น ซึ่งอาจเนื่องมาจากผู้ที่มีระดับความตื่นตัวสูงจะมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนสูงอยู่แล้ว

ทั้งนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า รูปแบบกิจกรรม วิทยากร/ ผู้ดำเนินรายการ และเนื้อหาของกิจกรรมอาเซียนสัญจรช่วยทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้ดีอยู่แล้ว

2) การรับฟังและแลกเปลี่ยนความเห็นกับผู้เข้าร่วมกิจกรรม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า มีโอกาสได้สอบถาม/ แสดงความคิดเห็นในระหว่างการจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจรมาก โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับความตื่นตัวเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนสูงมีแนวโน้มจะเห็นว่า กิจกรรมอาเซียนสัญจรเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้สอบถาม/ แสดงความคิดเห็นมาก ซึ่งอาจเนื่องมาจากผู้ที่มีระดับความตื่นตัวสูงมักจะกระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วมในการตั้งคำถาม/ แสดงความเห็นอยู่แล้ว

3) การพัฒนาความสัมพันธ์และเสริมสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานในจังหวัดต่าง ๆ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นประโยชน์ของกิจกรรมอาเซียนสัญจรและพร้อมให้ความร่วมมือกับกรมอาเซียนในอนาคต โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับความตื่นตัวเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนสูงมีแนวโน้มสูงจะเห็นประโยชน์ของกิจกรรมอาเซียนสัญจรและพร้อมให้ความร่วมมือกับกรมอาเซียนในอนาคต อย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นประโยชน์ของกิจกรรมอาเซียนสัญจรและความพร้อมให้ความร่วมมือกับกรมอาเซียนกับระดับความตื่นตัวมีลักษณะตามกฎการลดน้อยถอยลงของผลตอบแทน (Law of Diminishing Returns) กล่าวคือ ความรู้สึกว่าการจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจรเป็นประโยชน์และความพร้อมให้ความร่วมมือกับกรมอาเซียนที่เพิ่มขึ้นตามระดับความตื่นตัวที่เพิ่มขึ้น จะมีขนาดลดน้อยถอยลงเรื่อย ๆ จนเมื่อระดับความตื่นตัวเพิ่มขึ้นสูงถึงระดับหนึ่ง ความรู้สึกว่าการจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจรเป็นประโยชน์และความพร้อมให้ความร่วมมือกับกรมอาเซียนจะไม่เพิ่มตามระดับความตื่นตัวที่เพิ่มขึ้นอีกต่อไป

4.1.3 การประเมินเป้าหมายเชิงปริมาณ

1) กิจกรรมอาเซียนสัญจรมีจำนวนผู้เข้าร่วมเฉลี่ยครั้งละประมาณ 380 คน ซึ่งแม้จะไม่ต่ำกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ครั้งละประมาณ 400-500 คนมากนัก แต่ก็แสดงให้เห็นช่องว่างที่สามารถปรับปรุงให้ดีขึ้นได้ในการจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจร

2) งบประมาณที่ใช้ในการจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจรแต่ละครั้งไม่แตกต่างกันมากนัก เฉลี่ยครั้งละประมาณ 139,000 บาท คิดเป็นประมาณ 366 บาทต่อผู้เข้าร่วมกิจกรรม 1 คน ทั้งนี้ โดยที่ค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจรในแต่ละครั้งค่อนข้างคงที่ ไม่ว่าจะจะมีจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมเท่าใด การเพิ่มจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมในแต่ละครั้งให้มากขึ้นจึงเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพที่สุดในการลดต้นทุนต่อหน่วยเพื่อเพิ่มความคุ้มค่าในการใช้จ่ายเงินงบประมาณ

4.2 ข้อเสนอแนะ

4.2.1 ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงประสิทธิผลและประสิทธิภาพในการบรรลุเป้าหมายเชิงคุณภาพ

1) การศึกษาในรายงานฉบับนี้พบว่า ระดับความตื่นตัวเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของผู้เข้าร่วมกิจกรรมอาเซียนสัญจรคือปัจจัยหลักที่กำหนดระดับความสำเร็จในการบรรลุเป้าหมายเชิงคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยผู้ที่มีระดับความตื่นตัวสูงมีแนวโน้มจะได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและเห็นประโยชน์ของกิจกรรมอาเซียนสัญจรน้อยกว่าผู้ที่มีระดับความตื่นตัวต่ำ เนื่องจากผู้ที่มีระดับความตื่นตัวสูงอาจมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนสูงอยู่แล้ว

แล้ว เปรียบได้กับความพยายามย่นย่อในแก้วที่มีน้ำอยู่เต็ม ไม่ว่าจะเทน้ำลงไปเท่าใด ก็จะล้นออกหมด ในขณะที่ แก้วที่ยังมีน้ำอยู่น้อย จะสามารถรับน้ำได้มากกว่า ดังนั้น การคัดเลือกจังหวัด/กลุ่มเป้าหมายในการจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจรในอนาคตจึงควรมีหลักเกณฑ์ที่นำปัจจัยดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาด้วย อาทิ ควรเลือกจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจรในจังหวัดที่ยังมีระดับความตื่นตัวต่ำ (ต้องอาศัยผลการสำรวจระดับความตื่นตัวในจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ) หรือโดยที่การศึกษาในรายงานฉบับนี้พบว่า กลุ่มนักเรียน/นักศึกษาและผู้มีอายุระหว่าง 20-30 ปีคือกลุ่มที่มีระดับความตื่นตัวเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนต่ำที่สุด การจัดกิจกรรมเสวนาในอนาคตจึงน่าจะมีการปรับเปลี่ยนจากการจัดเสวนาสำหรับบุคคลทั่วไปที่สนใจไปเป็นการจัดตามมหาวิทยาลัย/สถาบันการศึกษาต่าง ๆ โดยมีนักศึกษาเป็นกลุ่มเป้าหมายหลัก เป็นต้น

2) เพื่อเพิ่มโอกาสในการรับฟังและแลกเปลี่ยนความเห็นกับผู้เข้าร่วมกิจกรรมร้อยละ 50 ของอาจารย์/บุคลากรของโรงเรียนที่เข้าร่วมการแข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับอาเซียนเห็นว่า การจัดสรรเวลาสำหรับการถาม-ตอบให้เพียงพอจะเปิดโอกาสให้นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมได้สอบถาม/แสดงความคิดเห็นมากที่สุด และร้อยละ 44.79 ของผู้เข้าร่วมการเสวนาเห็นว่า การจัดกิจกรรมในลักษณะการประชุมเชิงปฏิบัติการ (workshop) ที่เน้นการระดมสมองจะเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมการเสวนาได้ตั้งคำถามหรือแสดงความคิดเห็นมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับวิธีการอื่น ๆ

3) ในการพัฒนาความสัมพันธ์และเสริมสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานในจังหวัดต่าง ๆ ร้อยละ 63 ของผู้ตอบแบบสอบถามคาดหวังให้มีการจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจรอย่างต่อเนื่อง และอีกร้อยละ 37 คาดหวังที่จะได้รับข้อมูลจากกรมอาเซียนอย่างต่อเนื่องผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น e-newsletter และสื่อสังคมออนไลน์

4.2.2 ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงประสิทธิผลและประสิทธิภาพในการบรรลุเป้าหมายเชิงปริมาณ

1) ในส่วนของกิจกรรมการแข่งขันตอบปัญหา เห็นได้ชัดเจนว่า การใช้วิธีการเกณฑ์นักเรียนจากหลายโรงเรียนมาเข้าร่วมกิจกรรมคือวิธีการที่ก่อให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้งบประมาณมากกว่าการเลือกไปจัดกิจกรรมที่โรงเรียนใดโรงเรียนหนึ่งเพียงแห่งเดียวในการจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจรแต่ละครั้ง

2) ในส่วนของการจัดการเสวนา การประสานงานผ่านสำนักงานหนังสือเดินทางของกระทรวงการต่างประเทศคือช่องทางที่ทำให้มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเสวนามากกว่า ทั้งนี้ การสำรวจความเห็นพบว่า ร้อยละ 60 ของผู้เข้าร่วมกิจกรรมอาเซียนสัญจรได้ทราบข่าวเกี่ยวกับกิจกรรมอาเซียนสัญจรผ่านช่องทางต่าง ๆ มากกว่า 1 ช่องทาง ดังนั้น นอกเหนือจากการมีหนังสือเชิญไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งเป็นวิธีการที่มีประสิทธิผลที่สุดแล้ว กรมอาเซียนควรเน้นการประชาสัมพันธ์เชิญชวนกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมการเสวนาในรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้น เช่น การใช้สื่อสังคมออนไลน์ เป็นต้น เพื่อให้สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายในวงกว้างขึ้น และสามารถดึงดูดให้มีจำนวนผู้เข้าร่วมการเสวนาเพิ่มขึ้น

4.2.3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลโดยจัดทำแบบสอบถามเชิงทฤษฎีในลักษณะนี้เป็นครั้งแรกสำหรับกิจกรรมอาเซียนสัญจร ซึ่งข้อมูลและผลการศึกษาเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง แต่โดยที่ขอบเขต

ของประชากรและขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในรายงานฉบับนี้ถูกจำกัดด้วยระยะเวลาในการศึกษา การศึกษาเพิ่มเติมโดยมีขอบเขตประชากรและขนาดของกลุ่มตัวอย่างในวงกว้างขึ้นจะช่วยให้ผลการศึกษามีความน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น ทั้งนี้ โดยที่ระดับความตื่นตัวเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของผู้เข้าร่วมกิจกรรมคือปัจจัยหลักที่กำหนดระดับความสำเร็จในการจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจรดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น จึงเห็นควรให้มีการสำรวจระดับความตื่นตัวในแต่ละจังหวัด/กลุ่มประชากรต่าง ๆ ควบคู่ไปด้วย เพื่อกรมอาเซียนใช้ประโยชน์ในการคัดเลือกจังหวัด/กลุ่มเป้าหมายในการจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจรต่อไป

ในโอกาสต่อไป อาจมีการศึกษาเชิงลึกมากขึ้นในแต่ละกลุ่มอาชีพ/อายุ/จังหวัด และปรับปรุงกิจกรรมอาเซียนสัญจรให้มีรูปแบบและเนื้อหาเป็นการเฉพาะสำหรับผู้เข้าร่วมจากกลุ่มต่างๆ

นอกจากนี้ กรมอาเซียนอาจหาแนวร่วมในการจัดทำกิจกรรมฯ โดยขยายการดำเนินการร่วมกับมหาวิทยาลัยต่างๆ ที่อาจมีเครือข่ายและตารางกิจกรรมส่งเสริมความรู้ให้กับประชาชนและนักศึกษาในในต่างจังหวัดอยู่เป็นประจำ เช่น มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อประโยชน์ เชิงปริมาณได้อีกทางหนึ่ง

บรรณานุกรม

เอกสารภาษาไทย

กรมอาเซียน. บันทึกการเดินทางอาเซียน ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ. 2556. 2556.

กรมอาเซียน. 58 คำตอบสู่ประชาคมอาเซียน 2558. 2556

กระทรวงการต่างประเทศ. แผนยุทธศาสตร์ 4 ปีกระทรวงการต่างประเทศ พ.ศ. 2553-2556.

คำกล่าวของอธิบดีกรมอาเซียนในพิธีเปิดการเสวนาในระหว่างกิจกรรมอาเซียนสัญจรที่จังหวัด
ขอนแก่น เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2557.

คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา (23
สิงหาคม 2554).

เอกสารโครงการอาเซียนสัญจรของกรมอาเซียน.

เอกสารภาษาอังกฤษ

The ASEAN Declaration (Bangkok Declaration). Bangkok, 8 August 1967.

Charter of the Association of Southeast Asian Nations.

Declaration of ASEAN Concord II.

Fitzpatrick K. R. "Defining Strategic Publics in a Networked World: Public Diplomacy's
Challenge at Home and Abroad. The Hague. Journal of Diplomacy 7, 4
(2012): 421-440.

Huijgh E. Changing Tunes for Public Diplomacy: Exploring the Domestic Dimension.
Journal of Public Diplomacy: Facets of Public Diplomacy (2011): 62-73.

Krejcie R. V. and Morgan D. W. Determining Sample Size for Research Activities.
Educational and Psychological Measurement 30 (1970): 607/610.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามสำหรับบุคคลทั่วไป
การประเมินผลการจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจรประจำปี 2557

1. ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสำรวจ

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน

1.1 ท่านมีอายุ

- น้อยกว่า 20 ปี20-30 ปี 31-40 ปี 41-50 ปี
 51-60 ปี มากกว่า 60 ปี

1.2 ท่านประกอบอาชีพ

- นักเรียน/ นักศึกษา รับราชการ
 พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทเอกชน
 ประกอบธุรกิจส่วนตัว
 อื่น ๆ (โปรดระบุ)

1.3 ท่านเข้าร่วมกิจกรรมอาเซียนสัญจรที่จังหวัด

- อุตรธานี เชียงราย น่าน อุบลราชธานี
 ราชบุรี ระนอง ขอนแก่น

1.4 ท่านทราบเกี่ยวกับกิจกรรมอาเซียนสัญจรที่ท่านเข้าร่วมผ่านช่องทางใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- หนังสือเชิญ เว็บไซต์ อีเมลล์
 เครือข่ายบุคคล/ องค์กรที่รู้จัก
 สื่อสังคมออนไลน์ (โปรดระบุ)
 อื่น ๆ (โปรดระบุ)

2. ความเห็นของท่านก่อนเข้าร่วมกิจกรรมอาเซียนสัญจร

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเห็นของท่านที่สุด (1 = น้อยที่สุด 5 = มากที่สุด)

	1	2	3	4	5
2.1 ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 เพียงใด <u>ก่อน</u> เข้าร่วมกิจกรรมอาเซียนสัญจร					
2.2 ท่านเห็นว่า การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 จะมีผลกระทบต่อท่านเพียงใด <u>ก่อน</u> เข้าร่วมกิจกรรมอาเซียนสัญจร					
2.3 ท่านคิดว่าท่านสามารถมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางของประชาคมอาเซียนในอนาคตได้เพียงใด <u>ก่อน</u> เข้าร่วมกิจกรรมอาเซียนสัญจร					

3. ความเห็นของท่านหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมอาเซียนสัญจร

3.1 ข้อใดคือชื่อภาษาอังกฤษที่ถูกต้องของประชาคมอาเซียน (โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน)

- ASEAN Community (AC)
 ASEAN Political and Security Community (APSC)
 ASEAN Economic Community (AEC)
 ASEAN Socio-Cultural Community (ASCC)

3.2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเห็นของท่านที่สุด (1 = น้อยที่สุด 5 = มากที่สุด)

	1	2	3	4	5
3.2.1 ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 เพียงใด <u>หลังจาก</u> เข้าร่วมกิจกรรมอาเซียนสัญจร					
3.2.2 ท่านเห็นว่ากิจกรรมในลักษณะการจัดการเสวนาทำให้ท่านได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 เพียงใด หากเปรียบเทียบกับ การเผยแพร่ข้อมูลในรูปแบบอื่น ๆ เช่น สิ่งพิมพ์ หรือสื่อวิทยุและโทรทัศน์					
3.2.3 ท่านเห็นว่าวิทยากรที่ร่วมการเสวนาทำให้ท่านได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 เพียงใด					
3.2.4 ท่านเห็นว่าหัวข้อและเนื้อหาการเสวนาทำให้ท่านได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 เพียงใด					

3.3 โอกาสในการสอบถาม/ แสดงความคิดเห็นในระหว่างการเสวนา

(โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน)

3.3.1 ท่านเห็นว่ามีโอกาสให้ผู้เข้าร่วมการเสวนาได้สอบถาม/ แสดงความคิดเห็นในระหว่างการเสวนาเพียงใด

 น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด

3.3.2 ท่านเห็นว่าวิธีการต่อไปนี้จะเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมการเสวนาได้มีส่วนร่วมในการสอบถาม/ แสดงความคิดเห็นมากที่สุด

- การจัดสรรเวลาสำหรับการถาม-ตอบให้เพียงพอ
- การแบ่งกลุ่มย่อยเพื่ออภิปรายในหัวข้อที่แคบลง
- การจัดกิจกรรมในลักษณะการประชุมเชิงปฏิบัติการ (workshop) เพื่อระดมสมอง
- อื่น ๆ (โปรดระบุ)

3.4 กระบวนการต่อยอดหลังจากการจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจร (โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน)

3.4.1 ท่านคาดหวังให้กรมอาเซียนดำเนินการในด้านใดที่สุดเพื่อต่อยอดการจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจรในจังหวัดของท่าน

- การจัดการเสวนาในจังหวัดของท่านอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ
- การส่งข้อมูลให้ท่านอย่างต่อเนื่องผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น e-newsletter และสื่อสังคมออนไลน์
- อื่น ๆ (โปรดระบุ)

4. ความเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมอาเซียนสัญจรในภาพรวม

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเห็นของท่านที่สุด (1 = น้อยที่สุด 5 = มากที่สุด)

	1	2	3	4	5
4.1 ท่านเห็นว่ากิจกรรมอาเซียนสัญจรเป็นประโยชน์ต่อท่านในการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนเพียงใด					
4.2 ท่านเห็นประโยชน์และพร้อมร่วมมือกับกรมอาเซียนเพียงใด ในการจัดกิจกรรมในรูปแบบอื่น ๆ อีกในอนาคตเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน					

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามสำหรับอาจารย์/ บุคลากรของโรงเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม
การประเมินผลการจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจรประจำปี 2557

1. ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสำรวจ

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน

1.1 ท่านมีอายุ

- น้อยกว่า 20 ปี20-30 ปี 31-40 ปี 41-50 ปี
 51-60 ปี มากกว่า 60 ปี

1.2 N/A

1.3 โรงเรียนของท่านเข้าร่วมกิจกรรมอาเซียนสัญจรที่จังหวัด

- อุดรธานี เชียงราย น่าน อุบลราชธานี
 ราชบุรี ระนอง ขอนแก่น

1.4 โรงเรียนของท่านทราบเกี่ยวกับกิจกรรมอาเซียนสัญจรที่เข้าร่วมผ่านช่องทางใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- หนังสือเชิญ เว็บไซต์ อีเมล
 เครือข่ายบุคคล/ องค์กรที่รู้จัก
 สื่อสังคมออนไลน์ (โปรดระบุ)
 อื่น ๆ (โปรดระบุ)

2. ความเห็นของท่านก่อนเข้าร่วมกิจกรรมอาเซียนสัญจร

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเห็นของท่านที่สุด (1 = น้อยที่สุด 5 = มากที่สุด)

	1	2	3	4	5
2.1 นักเรียนของท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 เพียงใด <u>ก่อน</u> เข้าร่วมกิจกรรมอาเซียนสัญจร					
2.2 นักเรียนของท่านเห็นว่าการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 จะมีผลกระทบต่อพวกเขาเพียงใด <u>ก่อน</u> เข้าร่วมกิจกรรมอาเซียนสัญจร					
2.3 นักเรียนของท่านคิดว่าจะสามารถมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางของประชาคมอาเซียนในอนาคตได้เพียงใด <u>ก่อน</u> เข้าร่วมกิจกรรมอาเซียนสัญจร					

3. ความเห็นของท่านหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมอาเซียนสัญจร

3.1 ข้อใดคือชื่อภาษาอังกฤษที่ถูกต้องของประชาคมอาเซียน (โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน)

- ASEAN Community (AC)
 ASEAN Political and Security Community (APSC)
 ASEAN Economic Community (AEC)
 ASEAN Socio-Cultural Community (ASCC)

3.2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเห็นของท่านที่สุด (1 = น้อยที่สุด 5 = มากที่สุด)

	1	2	3	4	5
3.2.1 นักเรียนของท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 เพียงใด <u>หลังจาก</u> เข้าร่วมกิจกรรมอาเซียนสัญจร					
3.2.2 ท่านเห็นว่ากิจกรรมในลักษณะการแข่งขันตอบปัญหาทำให้นักเรียนของท่านได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 เพียงใด หากเปรียบเทียบกับ การเผยแพร่ข้อมูลในรูปแบบอื่น ๆ เช่น สิ่งพิมพ์ หรือสื่อวิทยุและโทรทัศน์					
3.2.3 ท่านเห็นว่าผู้ดำเนินการแข่งขันตอบปัญหาทำให้นักเรียนของท่านได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 เพียงใด					
3.2.4 ท่านเห็นว่าคำถามและเนื้อหาของการแข่งขันตอบปัญหาทำให้นักเรียนของท่านได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 เพียงใด					

3.3 โอกาสในการสอบถาม/ แสดงความคิดเห็นในระหว่างการจัดกิจกรรม

(โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน)

3.3.1 ท่านเห็นว่ามีโอกาสให้นักเรียนของท่านได้สอบถาม/ แสดงความคิดเห็นในระหว่างการจัดกิจกรรมเพียงใด

น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด

3.3.2 ท่านเห็นว่าวิธีการใดต่อไปนี้จะเปิดโอกาสให้นักเรียนของท่านได้มีส่วนร่วมในการสอบถาม/ แสดงความคิดเห็นมากที่สุด

การจัดสรรเวลาสำหรับการถาม-ตอบให้เพียงพอ

การจัดกิจกรรมในกลุ่มที่เล็กลง

การแบ่งกลุ่มย่อยเพื่อทำกิจกรรมเป็นทีม

อื่น ๆ (โปรดระบุ)

3.4 กระบวนการต่อยอดหลังจากการจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจร (โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน)

3.4.1 ท่านคาดหวังให้กรมอาเซียนดำเนินการในด้านใดที่สุดเพื่อต่อยอดการจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจรในจังหวัดของท่าน

การจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจรในจังหวัดของท่านอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ

การส่งข้อมูลให้ท่านอย่างต่อเนื่องผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น e-newsletter และสื่อสังคมออนไลน์

อื่น ๆ (โปรดระบุ)

.....

4. ความเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมอาเซียนสัญจรในภาพรวม

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเห็นของท่านที่สุด (1 = น้อยที่สุด 5 = มากที่สุด)

	1	2	3	4	5
4.1 ท่านเห็นว่ากิจกรรมอาเซียนสัญจรเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน/ นักเรียนของท่านในการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนเพียงใด					
4.2 ท่านเห็นประโยชน์และพร้อมร่วมมือกับกรมอาเซียนเพียงใด ในการจัดกิจกรรมในรูปแบบอื่น ๆ อีกในอนาคตเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน					

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – สกุล	นายจุลวัฒน์ นรินทรางกูร ณ อยุธยา
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2534	BSBA (Economics) Clarion University of Pennsylvania, USA
พ.ศ. 2536	MA (Economics) Central Michigan University. USA
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2537	เจ้าหน้าที่การทูต 4 กองเศรษฐกิจระหว่างประเทศ กรมเศรษฐกิจ
พ.ศ. 2539	เลขานุการโท สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงไนโรบี
พ.ศ. 2541	เลขานุการเอก คณะทูตถาวรไทยประจำสหประชาชาติ ณ นครนิวยอร์ก
พ.ศ. 2543	เจ้าหน้าที่การทูต 6 กองส่งเสริมเศรษฐกิจสัมพันธ์และความร่วมมือ กรมเศรษฐกิจ
พ.ศ. 2546	ช่วยราชการสำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
พ.ศ. 2547	ช่วยราชการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
พ.ศ. 2548	เจ้าหน้าที่การทูต 6 กองส่งเสริมเศรษฐกิจสัมพันธ์และความร่วมมือ กรมเศรษฐกิจ
พ.ศ. 2550	เลขานุการกรม (เจ้าหน้าที่การทูต 7) กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
พ.ศ. 2552	นักการทูตชำนาญการ สำนักนโยบายและแผน
พ.ศ. 2553	ที่ปรึกษา สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงมอสโก
พ.ศ. 2556	เลขานุการกรม (ผู้อำนวยการ) กรมอาเซียน